Шу азиз Ватан барчамизники!

ИШОНЧ

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг газетаси

20 СЕНТЯБРЬ 1996 йил, ЖУМА

№ 75 (322)

УЧ КУННИНГ МУҲИМ БИР ҲАҚИҚАТИ

Воқеадан хабардор кўпчилик сарлавҳадан гап нима ҳақида кетаётганини пайқаб олиши қийин эмас. Шундай бўлса-да, яна бир бор эслатмоқчимиз: мамлакатимиз пойтахти Тошкентда 11-13 сентябрь кунлари Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти (ЕХҲТ)нинг «Инсон ҳуқуқлари бўйича миллий муассасалар» мавзуидаги халқаро кенгаш-семинари бўлиб ўтди. Унда Америка, Европа ва Марказий Осиёдаги ўндан ортиқ мамлакатлар делегациялари, БМТ, ЕХҲТ, Жаҳон банки, Европа тикланиш ва тараққиёт банки ҳамда «Ҳюмен райтс вотч», «Эмнисти интернейшнл» каби давлатга қарашли бўлмаган ва жамоат ташкилотлари вакиллари, хорижий ҳамда маҳаллий журналистлар иштирок этишди. Анжуман ЕХҲТнинг демократик муассасалар ва инсон ҳуқуқлари бўйича бюроси ҳамда Ўзбекистон ҳукумати ташаббуси билан ўтказилди.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, Узбекистон 1992 йил январь ойида ЕХҲТга аъзо булганидан буён мазкур нуфузли ташкилот билан яқин ҳамкорлик қилиб келмоқда. Шу пайтгача Тошкентда ЕХҲТнинг бир қанча анжуманлари ўтказилди. Бир йил муқаддам Будапештда булиб ўтган йиғилишда мамлакатимиз делегацияси қатнашиб, барқарорлик ва тинчликка қаратилган бир қанча муаммоларни кўтариб чиқди.

Бинобарин, мазкур кенгаш-семинарни Узбекистонда ўтказилишининг ҳам ўз сабаблари бор. Негаки, мамлакатимиз 1993 йилда инсон ҳуқуқлари бўйича жаҳон конференциясида тасдиқланган тамойилларга содиқ эканлигини намойиш этиб келмоқда. Шу билан бирга, Узбекистонда фуқароларнинг ҳуқуқлари ва эркинлигини ҳимоя қилишга қаратилган қонуний асослар ҳамда ҳуқуқий муассасалар яратилган. Мустақиллигимизнинг дастлабки беш йилидаёқ фуқароларнинг у ёки бу ҳуқуқларини акс эттирувчи 300 дан кўпроқ Қонун ва Олий Мажлиснинг Қонунга тенглаштирилган қарорлари қабул қилинганлиги бунинг ёрқин исботидир.

Президентимизнинг кенгаш-семинар иштирокчиларига қилган мурожаатида қайд этилганидек, Узбекистон ўз мустақиллиги ва суверенитетига қатъий амал қилган ҳолда, халқаро ҳамжамиятнинг тенг ҳуқуқли аъзоси сифатида халқаро алоқаларни фаол ривожлантирмоқда ҳамда улкан интеграциялашув жараёнига дадиллик билан кириб бормоқда.

Бунда Ўзбекистоннинг ҳуқуқий-демократик давлат барпо этиш, бозор муносабатларига ўтишнинг беш тамойилига асосланган ўзига хос ва ўзига мос эволюцион йўли ижобий роль ўйнамоқда.

Иштирокчиларнинг эътирофларича, анжуман Президентнинг Олий Мажлис сессиясида баён қилинган, ижтимоий-сиёсий ҳаётни демократиялашга қаратилган дастурини амалга ошириш юзасидан жиддий қадам булди.

Шу маънода Белгия Халқаро муносабатлар қироллик институти профессори Р. Якимчук билдирган фикрлар эътиборга лойиқдир:

«Семинар муваффақиятли ўтди. Президент Каримов тажрибасини кенг ёйиш учун барча асослар мавжуд. Танлаган йўлингиз тўғри эканлигига тўлиқ ишонч ҳосил қилдим. Ҳаётнинг барча қатламларини босқичма-босқич ислоҳ қилишнинг, айниқса, бошқа МДҲ мамлакатларига нисбатан реал афзалликларига амин бўлдим. Бу жараённи сунъий тезлаштириш мумкин эмас. Бундай қилиш нафақат нотабиий, балки энг ёмон салбий оқибатларга олиб келиши мумкин».

Анжуманда кенг маънода инсон ҳуқуқлари бўйича миллий муассасалар ташкил этиш — Марказий Осиё давлатларининг инсон ҳуқуқлари бўйича миллий муассасалари фаолиятини такомиллаштиришда уларнинг ЕХҲТга аъзо бошқа мамлакатларнинг шу хил муассасалари билан ҳамкорлигини йўлга қўйиш ҳақида гап борди. Ва шу нарса алоҳида таъкидландики, ҳар бир халқ, ҳар бир давлат ўтмиши, миллий анъаналари, асрлар давомида тўплаган тажрибаси, ўз тараққиёт йўлига эга. Ҳар бир давлат демократия қурилишида ўз миллий нуқтаи назаридан келиб чиқади. Такрор бўлса ҳам айтиш жоизки, бу мезон тараққиётимиз туб асослари, тамойилларидан бири. Бинобарин, шундай фикрни ЕХҲТ бўлими ходими, семинар иштирокчиси П. Щеки лафзидан эшитиш янада мароқли:

— Тошкент семинаридан ўзим учун кўп нарса олдим, — деди венгриялик таниқли мутахассис. — Менда истиқбол йўлини тўғри танлаганингизга заррача шубҳа йўқ. Инсон ҳуқуқлари муаммоси ҳамма жойда бор. Шунинг учун ҳам инсон ҳуқуқлари институтларини жорий этиш шўролар истибдодидан озод бўлган мамлакатларнинг барчаси учун ғоят муҳим. Узбекистонда Европа тажрибаси жиддий ўрганилаётганини ҳис этдим. Лекин, менинг назаримда, биз ўзимиз ўрганишимиз лозим бўлган жиҳатлар ҳам анчагина экан.

Дарҳақиқат, Белгия Халқаро муносабатлар қироллик институти директори М. Бокстaль таъкидлаганидек, анжуман иштирокчилар учун «Ўзбекистондаги ички сиёсий вазиятни атрофлича билиб олиш имконини берди. Тасаввуримиз янада кенгайди. Шу нарса аниққи, Узбекистон раҳбарининг демократик жамият қуришга оид жаҳон тажрибасининг энг яхши жиҳатларини амалда қўллаш ниятида қилаётган ҳаракати самимий. И. Каримов томонидан ғоят ўзига хос йўл танлангани, ҳозирнинг ўзидаёқ салмоқли тажриба орттирилгани яққол кўриниб турибди. Бу тажрибани у жаҳон ҳамжамиятининг манфаатдор вакилларига муваффақият билан сўзлаб бериши мумкин. Институтимиз Президент учун шундай минбар ташкил этишга тайёр».

Эндигина олти ёшга қадам қўйган мустақил мамлакатимиз шаънига билдирилган бундай эътироф ва истаклар, турлича ёндашувлар Ватан истиқлолини азалий қисмат деб билган, шу ниятда ҳалол меҳнат қилаётган ҳар бир фуқаро қалбида ғурур уйғотиши, шубҳасиз. Бу яна шундан далолатки, анжуман турли-туман фикр ва мулоҳазаларга бой бўлди.

Буни қуйидагича изоҳлаш ҳам мумкин: ўзига ишонган одам гап-сўздан чўчимайди. Уз истиқболига иймон келтирган давлат камчиликларидан кўз юммайди. Шу маънода, туни бошқа, кундузи бошқа олис юртларда туриб, Узбекистонда инсон ҳуқуқларини «ҳимоя» қилишга «бел боғлаган» ватандошларимиз, мухолифатлик тожу тахтининг ҳою-ҳавасида юрган биродарларимизнинг ҳам анжуманга таклиф этилганлиги демократик нуқтаи назардан тўғри, ўзбекчасига айтганда, бағрикенглик бўлди. Очиғи, улардан Узбекистонда демократик жараёнларни чуқурлаштириш, инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилишнинг самарали механизмини таъминлаш юзасидан биз ўзбекларбоп жўяли фикр ва таклифлар чиқиб қолар, деган умидимиз йўқ эмас эди... Афсуски, бизга аввалдан маълум бир-икки гапларни айтмаганда, аксари ватандошларимиз шахсий тинч-омонлигига кафолат сўрашдан нарига ўтолмадилар. Узингники ўзагингни узар, дегани шу экан-да, деб бироз ҳафсаламиз пир бўлди ҳам. Шукрки, мартабали меҳмонларимиз оқ-қорани яхши ажрата олишар экан. «Ахир, анжуманда инсон ҳуқуқлари бўйича миллий институтлар ташкил этишдек муҳим мавзу ҳақида гап кетяпти. Мен «Ҳа» деса, шахсий муаммосини орага тиқиштиришга уринганлар фикрига қўшилмайман», — деди анжуманда профессор Р. Якимчук.

Аслида шу жавобнинг ўзи етарли. Лекин шахсий ғаразини айтиш баҳона шов-шув кўтариш пайидан бўлганларнинг орқасида сояси бор. Бу сояда «мухолифат»лик даъвосини байроқ қилиб, эски замон ҳузур-ҳаловатларини қўмсаётган, бой берилган мартабаю манзиратлар ичини ёндираётганлар соялаб ётибди. Наҳотки, пешонасига «сиёсий мухолифат» деган ёзув ёпиштириб олгани билан одамнинг ичи ҳам ўзгариб қолса?

Эл ичида обрўсини тўкиб бўлган, ҳаётнинг, тарихнинг ўзи рад эттан одамлар бир семинар баҳона яна сиёсат отига ўтириб олиб қамчи ўйнатса-я. Одамингни топибсан!

Тўғри, демократик жамият учун сиёсий мухолифат бамисоли тарозининг иккинчи бир палласи каби зарур.

Ҳа, демократиялаш объектив жараён. Бу ислоҳотларнинг босқичма-босқичлиги, кучли ижтимоий муҳофаза, Конституция ва амалдаги қонунлар, ҳамма қабул қилган халқаро нормалар асосида ишлаб чиқилган Узбекистоннинг ўз моделига тўла мувофиқ келади.

Президентимиз Олий Мажлиснинг VI сессиясида сўзлаган нутқида алоҳида таъкидлаганидек, «тегишли юридик мақомга ва конституциявий кафолатларга эга бўлган, ўз хатти-ҳаракатида давлат ва ижтимоий тузумнинг барқарор ҳолати учун жавобгар бўлган, ташкилий жиҳатдан шаклланган мухолифатнинг бўлиши — жамият ҳолатининг нормал аҳволини кўрсатади».

Сирасини айтганда, жамиятни демократиялаш ва сиёсий ислоҳотларни эски коммунистик мафкура, чириган тоталитар ўтмиш тартиблари ва сарқитларидан батамом холи, энг муҳими, 90-йиллар бошида «Қайта қуриш» ва «митингбозлик демократияси» тўлқинида мамлакатни бош-бошдоқлик ва биродаркушлик жари ёқасига келтириб қўйганларга мутлақо алоқаси бўлмаган ёш, янгича фикрлайдиган авлод амалга оширади.

Утган беш йиллик тарих шуни кўрсатмоқдаки, мустақилликнинг дастлабки пайтларида ҳар бир ўзбек учоғига оғзида газ «етказиб» берган, ўзининг чўнтагига эса миллион-миллион давлат маблағини уриб юборган, отдан тушса ҳам эгардан тушгиси келмаётган таниқли «арбоб» тоифасидаги коммунистик ғоянинг айрим ашаддий тарафдорлари бир юмалаб оташин демократ, инсон ҳуқуқлари ва озодлигининг фидойи ҳимоячиларига айланиб олишди. Чопонни тескари кийиб, янги қиёфага кириб олсам, яна узангига оёғим етади, яна халқнинг ризқи, Узбекистон насибаси ҳисобига таралла-бедод қилиб яшайман, деб хомтама бўлишмоқда, чамаси.

Бундай кимсаларга айтар сўзимиз тайин: чучварани хом санабсиз! Эски замонга қайтараман десангиз, овора бўласиз. Мустақиллик қадрини англаган ҳар бир фуқаро — ёш ва озод Узбекистон фикри ана шундай!

Бундан-да лўндароқ айтадиган бўлсак, Узбекистондан ташқарида сохта обрў қидирманг, четдан садақа сўраманг. Асл ўғлонга она халқ, она-заминда орттирилган обрў шараф келтиради. Ватанимга, элу юртимга хизмат қиламан деган мард ўлимни бўйнига олса оладики, мамлакатини ташлаб кетмайди.

Шу ўринда халқимиз танлаб олган буюк янгиланиш йўлида ғов бўлаётган кимсаларга қарата Президентимиз юрак-юракдан айтган сўзларни такрорламоқчимиз: «Узбекистоннинг ўз келажагини бунёд этишга халақит берманг!»

Шу билан мақолага нуқта қўйсак ҳам бўларди. Пировардида анжуман бўлиб ўтган уч куннинг муҳим бир хулосасини, муҳим бир ҳақиқатини айтиб ўтиш жоиз деб билдик. Бу ҳақиқатни ҳамкасбимиз, «Файнэншнл таймс» газетасининг мухбири С. Гунес изҳор қилди:

«Семинарда иштирок этиш, ўзбекистонлик фуқаролар билан эркин мулоқот қилиш жараёнида шундай қатъий хулосага келдим: Узбекистонда давлат ва жамиятни ислоҳ қилиш бўйича босқичма-босқич ва бетакрор демократик ўзгаришлар амалга оширилмоқда!»

(«Халқ сўзи»нинг 19 сентябрь сонидан олинди).

Бўка туманидаги «Гулистон» жамоа хўжалиги илғор теримчилари Мўйдинова Марямхон (ўнгда) ва Рисбекова Робия.

Ҳ. АВВАЛОВ тасвири.

ТЕРИМ АВЖИДА

Сирожиддин Муҳаммадиев бошчилик қилаётган бригада заршунослари серҳосил ғўза ўстиришга аҳд қилганлар. Эрта кўкламданоқ дала ишлари ана шу мақсадни амалга оширишга қаратилганди, чигит экиш, ғўза қатор ораларига ишлов бериш суғориш сингари агротехник тадбирлар бутун вегетация даврида бир-бирига боғлиқ ҳолда олиб борилди. Бу эса ғўза парваришида юксак суръат ва сифат бўлишлигини таъминлади. Бригадада энг асосийси миришкорлар ва механизаторлар ўртасида ўзаро ишонч ва ҳурмат, ошкоралик тамойиллари қарор топганлиги ҳар бир ишда юқори сифат ва миқдор кўрсаткичига имкон яратди. Қисқаси, бригада азаматлари ўртасида соғлом маънавий муҳит юзага келди. Ҳар бир деҳқон ёки механизатор ўз вазифасини пишиқ-пухта уддалайдиган бўлди.

Бугунги кунда бригадада бўлсангиз астойдил изланиб қилинган меҳнат самараси салмоқли бўлганлигини кўриб дилингиз яйрайди. Ҳар туп ғўзада 17—18 тадан тўқ кўсак пайдо бўлганлиги азаматларнинг муштни бир ерга уриб ишлаганликларидан дарак бериб турибди. Шуниси ҳам қувончлики, улар хўжаликда биринчи бўлиб «оқ олтин» ҳосилини йиғиштириб олишга киришдилар.

— Пахтамиз бу йил ўтган йилдагига нисбатан барвақт пишиб етилди. Гап машаққатли меҳнатимиз эвазига етиштирилган ҳосилни ёғин-сочинга қолдирмасдан, йиғиб-териб олишда. Бунинг учун бригадамиз ҳудудида яшайдиган ишга яроқли кишиларнинг барчасини теримга жалб этаяпмиз. Бундан ташқари, механизациядан умидимиз катта, ялпи ҳосилнинг 80 процентини «зангори кема»лар ёрдамида йиғиштириб олишга аҳд қилганмиз, — дейди бригада саркори С. Муҳаммадиев биз билан суҳбатда.

Биз бригадада бўлган куни Саида Усмонова, Зилола Рабимова ва Азиза Муҳаммадиевалар чеварликларини намойиш қилишиб, ҳар бири 100—130 килограммдан дур-жавоҳир теришиб, ўз тенгқурлари орасида пешқадамлик қилишаётган экан. Бу толмас билакларнинг ҳар бири мавсумда 5-6 тоннадан пахта териш ниятини дилига тугганлар.

Қисқаси, Хатирчи туманидаги Аҳмад Ёрлақабов номли жамоа хўжалигининг Сирожиддин Муҳаммадиев бошлиқ бригадаси азаматлари жорий йилда 75 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 25,5 центнер ўрнига 30 центнердан дашт дурдонаси етиштириш ишқи билан меҳнат қилмоқдалар.

Улуғбек ЖУМАЕВ.

ТАЖРИБА АЛМАШДИЛАР

Ўзбекистонда бугунги кунда мустақилликни мустаҳкамлаш, мамлакатимизнинг келажак равнақи учун бир қатор хайрли ишларни амалга ошириш билан бирга тадбиркорликка ҳам кенг йўл очиб берилди. Бунга ёрқин мисол қилиб шаҳримиздаги «Тадбиркор аёл» уюшмаси фаолиятини олишимиз мумкин. Сешанба куни ушбу уюшмаға ҳамкорлик риштaларини боғлаш нияти билан Покистондан Шаҳноз Саид Ҳасан бошчилигида хусусий корхоналар вакиллари, ресторан ходимлари, «Тадбиркор аёл» уюшмаларидан 10 кишилик делегация ташриф буюрди. Меҳмонларни «Тадбиркор аёл» уюшмаси раиси Дилдора Алимбекова бошлиқ тадбиркор аёллар кутиб олдилар.

Делегация Ўзбекистонлик ишбилармонлар ва тадбиркор тўғрисида ўзаро фикр алмашиб, иш тажрибалари билан ўртоқлашдилар. Йиғилишдан сўнг меҳмонларга маданий дам олиш дастури ҳавола этилди. Концерт тугагач, улар Модалар уйида атласдан тикилган замонавий кийимларни кўришга муваффақ бўлдилар. Куннинг иккинчи ярмида меҳмонлар дам олиб хордиқ чиқаришлари учун жажжи укаларимиз рақс тушиб беришди. Эндиликда ҳар икки томон ўзаро ҳамкорликни янада кучайтириш, «Тадбиркор аёл» уюшмаси фаолиятини ривожлантиришга келишиб олдилар.

А. ТУРСУНОВ.

● Ноз-неъмат бунёдкорлари

КЎКЁР САХОВАТИ

Тоғлар қуршовидаги Кўкёр боғларида бўлганмисиз? Наманган вилоятининг Янгиқўрғон туманидаги табиат ярлақаган бу табаррук заминга қадамингиз етишининг ўзи бир омад. Бундай дейишимизнинг боиси, деҳқон манглайидаги тердек минг асрлар изини кўрган тоғлар қаъридан ситилиб оқиб келаётган Поччаота сой шу қишлоқ далаларини ювиб ўтади, боғлари ва экинзорларининг чанқоғини қондиради. Яна ҳам муҳим жиҳати Кўкёр табиатига хос айрим фазилатларни Фарғона водийсининг бошқа бирон жойида учратмайсиз. Қишлоқдан туриб бир йўла қатор тоғларни кузатишингиз мумкин: кунчиқар ёқдан Унғор, жануб тарафдан Буспу, ундан сал нарида Чотқол тизмаларига кирадиган Катта Серка ва Кичик Серка тоғлари қад кўтарган. Ўнг томонда эса, қўл узатсангиз еткулик ҳайбатли Кўксарой ва Поччаота тоғлари...

— Сиз айтгандай, ҳақиқатан қишлоғимиз кўриниши гўзалликка бой, Яратган эгам пешонамизга шундай масканда умр кечиришни раво кўрганига шукроналар билдирамиз, лекин ёлғиз борлиқ чиройининг ўзи билан тирикчилик қилиб бўлмас экан-да, — ярим ҳазил, ярим жиддий оҳангда дейди жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси Жўрамирза Раҳматуллаев. — Бир товуққа ҳам дон керак, ҳам сув деганларидек, ейиш, ичиш, кийиш, хуллас, бола-чақа боқиш, рўзғор тебратиш учун инсон зотига кўп нарса даркор бўларкан.

Раиснинг гапларини тинглайману, қишлоқ тарихи билан боғлиқ баъзи воқеаларни эслайман. Кўкёр авваллари қўшни Нанай жамоа хўжалигининг бўлими ҳисобланарди. Ўша даврларда бениҳоя кўп мева талаб қилинар, собиқ Иттифоқдаги ишсиз аҳолини иш билан банд этиш учун тола жўнатганимиз каби, қишин-ёзин мева билан таъминлаш вазифаси ҳам турарди. Ана шундан келиб чиққан ҳолда ён-атрофдаги бир неча кичик қишлоқни қўшиб совхоз ташкил этилди. Бир маҳаллар худди уй остонасигача пахта экиб келишганидек, тоғ ҳавосида битадими-йўқми, эътиборга олмасдан дуч келган ерга мева дарахти кўчатини ўтказишди. Аммо ўйламай-нетмай «юқори»дан берилган буйруқ ҳамма вақт ҳам кутилган самаралар беравермас экан. Сел, жала, дўл каби тез-тез такрорланадиган тоғолди об-ҳавоси офатлари, қолаверса, олма дарахтининг бир сафар мўл ҳосил бериб, иккинчи йилда ҳосилини камайтириш одати кўкёрликлар аҳволини анча мушкуллаштириб қўйди. Тирикчилик ўтказиш қийинлашди, одамлар пул топиш илинжида бошқа ёққа кетишга мажбур бўла бошлашди.

Деҳқон ҳаётининг ана шу ташвишли жиҳатларини ҳисобга олганда она Узбекистонимиз мустақиллигига эришилганлиги натижасида юзага келган имкониятларни ҳеч нарса билан таққослаб бўлмайди. Ахир, ернинг ҳақиқий эгаси деҳқон, унга нима экишни ўзи билади. Шундай экан, бу йўлда унга эркинлик бериш керак-ку! Бинобарин, илгари нуқул мева етиштириб келган бўлсак, бугунга келиб аҳвол тамоман ўзгарган. Масалан, истиқлолимизнинг бешинчи йилида мавжуд 1400 гектар экин майдонимиздан 300 гектарида ғалла етиштирдик ва гектаридан 38 центнердан хирмон кўтаришга муваффақ бўлдик. Ялпи 1090 тонна доннинг 985 тоннасини давлатга топширдик ёки бу йил бошида кўзда тутилганидан 342 тонна кўп, демакдир. Мирзаолим Эшонов бошлиқ бригадада ҳосилдорлик кўрсаткичи 55 центнерга, Адҳамжон Эргашев, Эшмурод Аширов раҳбарлигидаги бригадаларда эса 45-50 центнерга етди.

Маълумки, тоғолди минтақасида баҳор кеч келиб, кўз барвақт бошланади. бу эса такрорий экин етиштириш учун осон эмас. Шунга қарамасдан хўжаликда бу борада бир мунча тажриба тўпланди. Чунончи, арпадан бўшаган 3 гектар майдонга кузги картошка уруғи экилди. 30 гектар ерда маккажўхоридан ҳосил олиняпти. Шунингдек, сабзи, турп, шолғом етиштириляпти. Умуман олганда, ердан унумли фойдаланилмоқда.

Юқорида таъкидлаб ўтганимиздек, сўнгги даврда деҳқон эрки ўзига қайтарилди. Уз шароити, ернинг табиати, қолаверса, ўз эҳтиёжидан келиб чиқиб деҳқон далага чиқа бошлади. Кўкёрликлар эса боғдорчиликни ота касб сифатида қадрладилар. Бунга Абдуғани Тиллаев бошлиқ бригада даласида бўлганимизда яна бир бор ишонч ҳосил қилдик. 72 гектар ерда текис саф тортган олма ва нок дарахтлари орасига кирсангиз, завқингиз ичингизга сиғмай кетади. Вақтида шакл берилган, агротехника қоидаларига биноан парваришланган дарахтлар бўлиқ мева доналаридан маржон таққан.

Хўжалик бошқаруви раиси Жўрамирза Раҳматуллаев, бригадаларнинг бошлиқлари, оддий боғбонлар ва дала меҳнаткашлари билан суҳбатларида бунча ҳосилни етиштириб олиш осон кечмаганлигидан ҳам хабар топдик. Тоғ ҳавоси бунёдкорлар иродасини уч бор синовдан ўтказди. Аммо улар қайта-қайта ёққан дўл оқибатларини мардонаворлик билан бартараф этишди. Ким билан мулоқотда бўлмайлик, ваъдамиз ваъда, сўзимиз сўз, истиқлолимизнинг бешинчи йилида давлатга 3200 тонна мева, 1995 йилдаги 2700 тонна ўрнига бу йил 4 минг тонна картошка, 170 тонна сут, 65 тонна гўшт етиштирамиз, деган жавобни қайтаришди.

Қувончлиси шундаки, қилинган меҳнат самараларидан хўжалик аъзоларининг баҳраманд бўлишларига катта эътибор қаратилмоқда. Аввало, етиштирилган ғалланинг 87 тоннаси тарқатиб берилди. Шунингдек, шу йилнинг ўзидагина ишловчилар меҳнат ҳақи эвазига 80 тонна ун, 6 тонна ёғ, 300 тонна картошка ва бошқа кўплаб озиқ-овқат ҳамда саноат моллари олдилар. Боғда меҳнат қилаётганларнинг ўртача ойлик маоши 2 минг сўмга, даладагиларники эса 1,5 минг сўмга тўғри келаётганлиги ҳам Кўкёр замини ўз эгаларини боқишга, турмушларини бахтиёр ва фаровон этишга қодирлигини билдиради.

Обиджон ЖУМАНАЗАРОВ,
«Ишонч» мухбири.

ЕТТИ ИҚЛИМ НАФАСИ

МДҲ мамлакатларида

Россия Президенти Б.Ельцин ва Кремль канцелярияси бошлиғи Чубайс Президентлик ҳокимиятини вақтинча Бош вазир В.Черномирдинга топшириш масаласини муҳокама этишди. Б.Ельцин ва А.Чубайс Президент юрак операцияси олдидан тиббий кўрикдан ўтаётган Москва касалхонасида учрашдилар. Президент матбуот хизмати ушбу учрашувда гап асосан «Ядро тугмачаси» устидан вақтинча назорат ҳуқуқини бериш ҳақида борган. Келгуси ҳафта Москвада Россия ва чет эл медиклари учрашиб, Президент Б.Ельцин операцияси тафсилотларини муҳокама этишади.

***

Россия Ҳавфсизлик кенгаши котиби А.Лебедь Чеченистондаги аҳволни муҳокама қилиш мақсадида Бош вазир В.Черномирдин билан учрашди. Ҳукумат вакилининг маълум қилишича, учрашув 40 дақиқа давом этган. Ҳеч қандай тафсилот келтирилмади. Олдинроқ генерал А. Лебедь Чеченистонда бўлиб тинчлик жараёнларидаги мураккабликларни ҳал этиб келганди. Жумладан, тўхтаб қолган Россия қўшинларини олиб чиқиб кетиш ишлари қайта тикланди, асирларни ўзаро алмашиш йўлга қўйилди. Чеченистондан қайтгач А.Лебедь Чеченистондаги тинчлик жараёнларини жадаллаштиришда Бош вазир В.Черномирдиннинг фаолроқ иштирок этишини хоҳлашини баён қилди.

***

Украина Президенти Л.Кучма олий давлат мансабига ўз номзодини 1999 йилда ҳам қўйиш ниятида эканлигини маълум қилди. У ўзининг бу мақсадини иқтисодиётни ислоҳ қилишни давом эттириш бўйича ҳали кўп иш қилиниши кераклиги билан изоҳлади. Л.Кучма 1994 йил июль ойида Президент этиб сайланганди. Ушанда у сайловчиларнинг 50 фоиздан ортиқ овозини олиб, ўздан олдинги давлат бошлиғи Л.Кравчук устидан ғалаба қозонганди.

***

Белорус парламенти деҳқонлар фракцияси Президент А.Лукашенко ва парламентга мурожаат қилиб, Муқобил Конституция лойиҳалари бўйича референдум ўтказишдан воз кечишга даъват этди. Фракция раҳбари М.Гют ўз таклифи моҳиятини қуйидагича изоҳлади. Президент ва парламент янги асосий қонун лойиҳаларини умумхалқ овозига қўймайдилар. Тенг ҳуқуқли асосларда Конституцион яраш комиссияси тузилади ва у ягона матнни ишлаб чиқишга эришиши керак. Ушбу ғоя ташаббусикорлари фикрича мазкур тадбир мамлакатда алангаланиб бораётган сиёсий бўҳроннинг олдини олиш мумкин. Президент тарафдорлари фракцияси эса, парламент ўз лойиҳасидан воз кечиб, Президент тақдим этаётган Конституция лойиҳаси бўйича ўз фикрларини билдириши керак.

***

Қозоғистон халқ бирлиги партияси Марказий Қўмитасининг VI пленуми республика тадбиркорлари конгресси ҳайъати билан биргаликда ўтказилди. Пленумда кичик ва ўрта бизнесни қўллаб-қувватлаш бўйича тадбиркорлар конгресси иқтисодий дастури ҳамда Қозоғистон республикасининг «Қозоғистон Республикасида кичик тадбиркорлик тўғрисида»ги қонуни лойиҳаси атрофлича муҳокама этилди. Кузатувчилар сиёсий партиялар ва турли жамоат ташкилотлари ўртасидаги ҳамкорлик асосида юқоридаги каби муҳим тадбирларнинг амалга оширилиши мамлакатда демократик жараёнларни чуқурлаштиришга хизмат қилишини таъкидлашмоқда.

ХОРИЖДА

Америка Қўшма Штатлар савдо дефицити шу йил июль ойида сўнгги 8 йилдаги энг юқори поғонага кўтарилди. Шу билан бирга нефть хом ашёси импорти кўпайиб, саноат моллари ва самолетлар экспорти камайган. 11 миллиард 680 миллион доллардан иборат дефицит, жумладан, Қўшма Штатларнинг Япония билан савдо оборотида салбий сальдо миқдори 33 фоизга ортганини кўрсатади. Бундан ташқари Хитой билан савдо-сотиқда салбий сальдо 3 миллиард 800 миллион долларни ташкил этган. АҚШ савдо вазирининг таъкидлашича, Хитой билан савдо-сотиқ ишларида Америка моллари ва хизматларини тақдим этишдаги камситишлар сабаб бўлмоқда.

***

Америка вакили Д.Росс Яқин Шарқда тинч жараёнларни тиклаш мақсадида Исроил Бош вазири билан мулоқот олдидан Фаластин раҳбари Я.Арафат билан учрашди. Ғазодан маълум қилишларича, Д.Росс ва Я.Арафат боши берк кўчага кириб қолган тинчлик йўлидаги уринишлар ҳамда Фаластин мухториятига халқаро кўмакни кучайтириш режалари хусусида гаплашишган. Д.Росс шу куниёқ Миср Президенти Х.Муборак билан ҳам учрашди ва у билан ноябрда Қоҳирада ўтказилиши мўлжалланаётган иқтисодий семинар хусусида фикр алмашди. Олдиндан Миср ушбу анжуманни бекор қилиш дағдаси билан пўписа қилганди.

***

Босния Президенти мусулмон Олия Изетбекович республика Президентлиги ҳайъатига бошчилик қилди. Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти вакиллари Сараевада умумхалқ сайловларидан кейин берилган овозлар ҳисоб-китоблари натижасига қараб шу ҳақда хабар беришди. Юқоридаги ташкилот бу сайловларни тайёрлаш ва ўтказишга раҳбарлик қилганди. О.Изетбекович уч номзод ичида энг кўп овоз олганлиги туфайли биринчи бўлиб давлат ҳокимиятига бошчилик қилди. Босния серблaридан Президентлик ҳайъатига М.Крайичник, Хорватлардан К.Зубак сайланишди. Сайловларда тартибни НАТОнинг тинчлик ўрнатувчи кучлари назорат қилиб туришди. НАТОнинг Брюсселдаги штаб-квартираси мазкур блок кучлари зарурат бўлган тақдирда декабрь ойида ваколат муддати тугаганидан кейин ҳам мамлакатда қолиши мумкинлигини эълон қилди.

***

Таиланд парламенти мамлакат Бош вазирига ишончсизлик билдириш тўғрисидаги таклифини муҳокама этишга киришди. Мухолифчи партиялар 64 ёшли Банарн Нассил Баарчани малакасизликда, иқтисодиётни бошқаришда нўноқликда, коррупцияда айбламоқда. Банарн ўтган йили ўрнини эгаллаган собиқ ҳукумат бошлиғи Ч.Ликпай ворисы ўз лавозимидан кетишини талаб қилмоқда. Акс ҳолда дейди у, Бош вазир Таиландга янада катта зарарлар келтириши мумкин. Банарн ўзига қарши қўйилаётган айбловларни рад этиб, овоз бериш натижалари ижобий бўлишига ишончим комил, демоқда.

***

Италияда коррупцияда айбланиб яна уч киши қамоққа олинди. Улар - Италия мудофаа саноатининг энг йирик компанияларидан бирининг бошқарувчиси Францеску Гуаргилини ва иккита шаҳар прокуратураси раҳбарларидир. Булар яқинда Италиядаги энг йирик давлат идораларидан бири - темирйўллар миллий жамияти бошқарувчиси Лоренсо Неччини қамоққа олишдан бошланиб кетди.

Жаҳон ахборот агентликлари материаллари асосида.

● Иқтисодиёт хабарлари

ДАСТЛАБКИ ТЕМИР ИЗЛАР

Ғузор—Бойсун—Қумқўрғон темир йўли қурилиши Қашқа воҳасидаги республика аҳамиятига молик иншоотлардан бири. Айни пайтда мазкур магистрал йўлни қуриш тезкорлик билан олиб борилмоқда. Ҳозиргача 30 километр масофада тупроқ ишлари бажарилиб, шағал ётқизилди. Қарийб 2 километр узунликка ёғоч шпаллар ўтказилиб, темир излар ўрнатилди.

Бу йирик иншоотни қуришда «Самарқандқурилиш» трестига қарашли 305 ва 636-механизациялашган кўчма идоралар, «Дренажқурилиш» трестига қарашли 12-механизациялашган ишлар бошқармаси ва «Ҳисорқурилиш» трестининг қўли гул бунёдкорлари алоҳида жонбозлик кўрсатишмоқда. Мазкур иншоотда жами 500 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилиши режалаштирилган. Меҳнатни тўғри ташкил этиш, йўл қурилишини тезлаштириш мақсадида махсус қурилиш штаби фаолият кўрсатмоқда.

Темир йўл бунёдкорлари йил охиригача 100 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга ошириш учун ғайрат-шижоат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

А. САМАРИДДИНОВ,
«Ишонч» мухбири.

СУТДАН 8 ХИЛ МАҲСУЛОТ

Тўрақўрғон туманидаги «Ниҳол» деҳқончилик фирмасининг довруғи ҳозирдаёқ вилоятга тарқалди. Фирма жамоаси туман аҳолисидан сут қабул қилиб олиб қайта ишламоқда ва уни туман меҳнаткашлари эҳтиёжи учун етказиб бермоқда. Ҳар куни қабул қилиб олинган сутдан сариёғ, пишлоқ, сузма, қаймоқ, қурт ва қатиқ тайёрланиб, савдо тармоқлари, касалхоналар, болалар боғчаларини таъминланмоқда.

Шу билан бир қаторда хом ашё етиштиришга ҳам алоҳида эътибор қаратилган. Фирма ихтиёрида чорвачилик ёрдамчи хўжалиги ташкил этилган. Собиржон Қобулов бошқараётган бу фермада 520 бош қорамол боқиляпти. Ферма туман аҳолиси учун гўшт, сут, ва бошқа маҳсулотлар етиштирмоқда.

«ИШОНЧ» мухбири.

ҚУВАЙТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ

Узбекистон Касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши Қувайт давлати соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмаси раиси жаноб Мошед Аль Вашми бошлиқ делегацияни қабул қилди. Делегация таркибида бош котиб Фалех Аль Алаземи, кенгаш бошқаруви аъзоси Турки Аль Алазми, котиб ёрдамчиси Хаткон Аль Алеублар бор.

Самимий вазиятда ўтган қабул вақтида, Узбекистон касаба уюшмалари Кенгаши раиси Ҳулкар Баходирович Жамолов меҳмонларга мустақил Узбекистон Республикасида амалга оширилаётган ислоҳотлар ҳақида гапириб, мамлакатимиз бу йил мустақилликнинг беш йиллигини нишонлагани тўғрисида алоҳида тўхталди. Касаба уюшмалари ҳам мустақил равишда иш юритиб, иқтисодиётимизни мустаҳкамлаш, ишчи-хизматчилар соғлигини яхшилаш ва уларнинг ижтимоий ҳуқуқларини ҳимоялашдек катта ишларни амалга оширмоқда. Узбекистон касаба уюшмаларининг халқаро алоқалари кенгайиб, мустаҳкамланиб бормоқда. Федерация Кенгаши ва республика тармоқ касаба уюшмалари делегациялари дунёнинг жуда кўп мамлакатларида бўлдилар. Айни пайтда ер юзининг турли бурчакларидан касаба уюшмасининг ўнлаб раҳбарлари Узбекистонда бўлишди. Узаро иш тажрибаларининг алмашинуви касаба уюшмалари келажак ишларининг тараққиётига шубҳасиз, ёрдам беради, — дея таъкидлади Ҳ. Жамолов. Биз Узбекистон диёрида Қувайт делегациясини қарши олишдан ниҳоятда мамнунмиз, ишонамизки алоқаларимиз самарали ривож топади.

Уз навбатида Қувайт давлати соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмаси раиси жаноб Мошед Аль Вашми ҳам илиқ кутиб олганликлари учун ўзбекистонликларга миннатдорчилик билдирди. — Узбекистон ва Қувайт халқларининг кўпгина одат ва анъаналари бир, бу эса келажакда бизнинг ўзаро алоқаларимизни ривожланиб, мустаҳкамланиб боришига катта умид туғдиради, — деди меҳмон.

Қабул маросимида Узбекистон Касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши раиси ўринбосарлари З. И. Қодиров ва О. А. Мухитдиновалар иштирок этдилар.

С. АЛЕКСАНДРОВ.

• Касаба уюшмалар ҳаёти

СПОРТ МЕҲНАТГА ҲАМДАМ

Ўзбекистон энергетиклари касаба уюшмаси Марказий Қўмитасининг IV Пленумида «Физкультура ва спорт ҳақида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг тармоқ корхона ва ташкилотларда қандай бажарилаётганлиги кўриб чиқилди.

Пленумда ҳисобот маърузаси билан сўзга чиққан «Нурчи» РКЖТМСЖ раиси К. Б. Суслин шуни таъкидладики, энергетика корхоналарида физкультура ва спортни ривожлантиришга эътибор ҳамма вақт ҳам кучли бўлган. Физкультура-соғломлаштириш ва спорт ишлари умумий сони 62 минг кишидан ортиқ бўлган 102 та энергетика корхоналарида олиб борилмоқда. Улар ихтиёрида 4 та стадион, 4 та сузиш ҳавзаси, 6 та спортзал, 72 та спорт майдончаси, 202 та сауна ва соғломлаштириш марказлари мавжуд. 12127 киши доимий равишда физкультура ва спорт билан шуғулланишади. 25 та штатли ва 120 дан ортиқ жамоатчи физкультурачилар улар билан машғулотлар олиб боришади.

1992 йилдан бошлаб ўтказиб келинаётган тармоқ спартакиадаси, шахмат-шашка олимпиадаси, байрам саналарига бағишланган мусобақаларда Ўзбекистон энергетиклари фаол қатнашмоқдалар. ТашГРЭС, янги Ангрен ГРЭС, Сирдарё ГРЭСи, Фарғон, Сирдарё ва Наманган электр тармоқлари физкультура жамоалари юқори кўрсаткичларга эришдилар.

1996 йил апрель ойида Тошкентда энергетикларнинг «Наврўз» байрамига бағишланган Халқаро шахмат-шашка олимпиадаси ўтказилди. Унда Қозоғистон, Туркманистон, Тожикистон ва республикамизнинг барча минтақаларидан тармоқ корхоналарининг физкультура жамоалари иштирок этишди.

Маърузада ва пленумда сўзга чиққан нотиқлар нутқларида шу нарса таъкидландики, тармоқ физкультура ва спортни ривожлантириш ва ишчилар соғлигини сақлаш соҳасида ҳали талайгина камчиликлар мавжуд. Жумладан, Фарғона иссиқлик тармоқлари, Қашқадарё ва Қорақалпоғистон электр тармоқлари, Тахиатош ва Навоий ГРЭСида олиб борилаётган ишлар бугунги кун талабига жавоб бермайди. Бу ерда саналарга бағишланган мусобақалар номигагина ўтказилмоқда. Тўрт минг киши истиқомат қиладиган Нуристон посёлкасида, Талимаржон ГРЭСида уч йилдирки стадион қурилиши масаласи ҳал қилинмаяпти.

Пленумда сўзга чиққан Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгашининг раиси Ҳ. Б. Жамолов, ҳукуматимиз раҳбарияти республикада физкультура ва спортни ривожлантириш, ишчиларнинг соғлиғини яхшилашга катта эътибор бераётганини таъкидлади. Чиқарилаётган қарор ва қонунлар, бундан ташқари, «Соғлом авлод учун» давлат дастури бунинг далилидир. Мустақил Ўзбекистон спортчилари Атлантада ўтказилган XXVI Олимпиада ўйинларида илк бор қатнашишди. Уларнинг кўпчилиги касаба уюшма спортчилари ҳисобланади. Ҳулкар Баҳодирович яна шуни таъкидладики, касаба уюшмалар физкультура ва спортни ривожлантириш учун катта моддий базага эга, лекин минг афсуски, айрим спорт базалари ачинарли аҳволда. Аҳволни яхшилаш учун бугунги кунда бир қатор ишлар амалга оширилмоқда. Тошкентдаги сув спорти саройи ва бошқа иншоотларда қайта қуриш ишлари бошлаб юборилган. Ҳ. Б. Жамолов Пленум иштирокчиларига мурожаат қилиб, Республика касаба уюшма спортини ривожлантиришни жиддий ўйлаб кўриш ва бу ҳақда таклифлар киритишга чақирди.

Пленумда ташкилий масала ҳам кўриб чиқилди. Касаба уюшма соҳасида 34 йилдан буён хизмат қилиб келган Ўзбекистон энергетиклари касаба уюшмаси Марказий Қўмитасининг раиси Х. С. Саматов ўз илтимосига биноан вазифасидан озод қилинди. Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгаши раиси Ҳ. Б. Жамолов ва республика энергетика ва электрлаштириш вазири В. Ю. Отаевлар касаба уюшма соҳасидаги кўп йиллик хизматлари учун Х. С. Саматовга миннатдорчилик билдириб, мустаҳкам соғлиқ тиладилар.

Пленум бир овоздан Нуриддин Эркиновни Ўзбекистон энергетиклари касаба уюшмалари Марказий Қўмитасига раис этиб сайлади.

* * *

Пленум арафасида, яъни 14—15 сентябрь кунлари Тошкентдаги «Энергетик» стадионида тармоқ 4-спартакиадасининг финал ўйинлари ниҳоясига етди. Мусобақалар спортнинг етти тури: футбол, волейбол, (эркаклар ва аёллар), стол тенниси, тош кўтариш ва шахмат-шашка бўйича ўтказилди. Умумжамоа ҳисобида Фарғона электр тармоқлари жамоаси биринчи, бухороликлар иккинчи, наманганликлар эса учинчи ўринни эгаллашди. Мусобақаларда Тошкент шаҳри, вилоятлар энергетика корхоналари ва ташкилотлардан 22 жамоа таркибида 660 киши қатнашди.

Александр СИЛЕЕНКОВ, «ИШОНЧ» мухбири.

Янгийўл тумани меҳнаткашлари бу йил мамлакатимизга 19.400 тонна оқ олтин етказиб беришга аҳд қилганлар. Пахта қабул қилиш пунктига келтирилган ҳосил ўз вақтида қабул қилинаяпти.

Суратда: М. Мирзабобоев номли жамоа хўжалиги касаба уюшма қўмитасининг раиси Ҳасанов Турдиали (чапда) завод директори И. Қозоқбоев ва пахта қабул қилиш шаҳобчаси мудири Ражаб Камолов.

Р. ГАЛИЕВ тасвири.

ИШ ЖОЙИНГИЗ СОЗМИ?

Ўзбекистон Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитасининг III Пленумида «Ўздонмаҳсулот» Давлат акционерлик корпорацияси, «Ёғмойтамакисаноат» ва «Озиқовқатсаноат» уюшмалари хўжалик ҳамда касаба уюшмалари қўмиталарида иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишда меҳнат муҳофазаси бўйича қилинаётган ишлари муҳокама этилди. Аввало, Пленумга бу масаланинг киритилганини табриклаш керак. Зеро, меҳнат муҳофазасидек долзарб масала бўлмаса керак. Айниқса, ҳозирги кунда бу янада муҳим аҳамият касб этади.

Пленумни очиб, унда маъруза қилган тармоқ Марказий Қўмитаси раиси Т. Собитов ва бошқа маърузачилар ҳамда музокарага чиққанлар таъкидлашганидек, бу борада муайян ишлар амалга оширилган.

Меҳнат муҳофазаси ва иш шароитларини яхшилаш масаласи меҳнаткашларнинг ижтимоий муҳофаза қилишнинг муҳим омилларидан бири саналади. Айнан шу уч тармоқ беҳудага танланмаган. Чунки мазкур тармоқлар ва уларнинг кўпчилик корхоналари янги шароитларда ўзларининг ҳаётийлигини исботлаб, самарали иш олиб бормоқдалар. Оҳангарон, Боғдод, Хонқа ва Музработ дон маҳсулотлари, «Урганчёғмой», «Андижонёғмой», «Хўжайлигуруч», «Олмалиқнон», «Ангреннон», «Шифобахшбулоқ», «Руста қандолати», «Роҳат», «Лаззат» акционерлик жамиятлари, «Тошмаргёқ» акционерлик жамиятининг маргарин қуйиш заводи ва бошқа корхоналарда меҳнатни муҳофаза қилиш ва техника хавфсизлиги бўйича ибратли ишлар олиб борилмоқда.

Айни шу корпорация, уюшмалар қаторида «Ўзпахтасаноатсотиш» акционерлик уюшмаси, мелиорация ва сув хўжалиги вазирлиги тизимларида ҳам меҳнатни муҳофаза қилиши хизматларини ва уларнинг мутахассисларини сақлаб қолишга эришдилар. Улар томонидан меҳнат ва техника хавфсизлиги бўйича доимий равишда семинарлар, ўқитиш ва аттестациялар ўтказилаётир. Чунончи, Марказий Қўмита «Турон» санаторийси ўқув марказида Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар касаба уюшмаси қўмиталари раисларининг ўринбосарлари, туман касаба уюшмаси қўмиталарининг раисларининг ўқув-семинарларини ўтказди. Ўқув дастурига қонунда меҳнаткашларни ижтимоий-иқтисодий ҳимоя қилиш бўйича Президент Фармонлари ва ҳукумат қарорларида, янги «Меҳнат Кодекси» ҳужжатларида ифодаланган масалалар киритилди. Худди шундай ўқитиш Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар касаба уюшмаси қўмиталари техник инспекторлари орасида ҳам ўтказилди. Марказий Қўмита «ЭКОСАН» ташкилоти, Меҳнат вазирлиги билан биргаликда халқаро ташкилотларнинг вакиллари иштирокида «Меҳнат, экология ва саломатлик» мавзуида илмий-амалий конференция ўтказди. «Ёғмойтамакисаноат» ассоциацияси эса «ЭКОСАН» ташкилоти билан ҳамкорликда Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 5 йиллигига бағишлаб «Меҳнатни муҳофаза қилиш ва экология» кўрик-танловини ўтказди.

Афсуски, баъзи жойларда меҳнатни муҳофаза қилиш ва техника хавфсизлиги қоидаларига риоя қилмаслик ҳоллари учраётир. Натижада бахтсиз ҳодисалар, касб касалликлари содир бўлмоқда. Энг аянчлиси одамлар ногирон бўлиб қолмоқдалар. Шрот ва уруғ омборхона ишчилари доим хавф остида ишлашади. Кейинги уч йил мобайнида технологик регламентнинг бузилиши оқибатида омборхоналарда нохушликлар юз берди. Хусусан, Бухоро ёғ-экстракт заводида, Хўжайли ёғ заводида, «Чимбой мой» акционерлик жамиятида бахтсиз ҳодисалар юз берди.

Фалокат бўлмаслиги мумкинмиди? Ҳа, мумкин эди. Эҳтиёткорлик унутилган жойда албатта, нохушлик юз беради. «Янгийўлёғмой» акцционерлик жамиятининг «Баҳор» корхонасида техника хавфсизлиги қоидаси қўпол равишда бузилган. Пайвандлаш пайтида портловчи аралашма ёниб кетган. Лакли цистерна кейин эса алифли цистерна портлаб кетган. Натижада ёнғин чиққан. Корхона катта моддий зарар кўрган. Энг даҳшатлиси икки киши ҳалок бўлган.

Текширишларга қараганда «Оқтош», Жиззах, Музрабод, Шўрчи акционерлик жамиятлари, «Самарқанднон», «Термизнон» жамиятлари, бирлашмаларида ва Тошкент ун заводида акт билан расмийлаштирилмаган бахтсиз ҳодисалар борлиги аниқланган. Қатор корхоналарда техника хавфсизлиги муҳандиси штатлари қисқартириб юборилган. Айрим корхоналар қошида тузилган кичик корхоналар кичик майдонда, мослашган хоналарда ёки очиқ жойларда жойлашган. Унинг ишчилари меҳнат хавфсизлиги ва техник хавфсизлиги қоидалари билан таништирилмаган. Чунончи, Нукус пиво заводида бир томнинг остида аммиакли совутгич ва ҳаво компрессори жойлаштирилган. Бу ерда бир киши ишлайди, у ҳам бўлса ўқитилмаган ва аттестациядан ўтказилмаган. Аммиак сирқираб чиқмоқда, противогаз, эҳтиёт қисмлар билан биргаликда сақланмоқда. Босим остида ишлайдиган идишлар текширилмаган, сақловчи клапан ва монометрлар носоз.

Пленумда фалокатларнинг содир бўлаётганлиги хусусида тармоқ Марказий Қўмитаси раиси С. Собитов қуйидагиларни алоҳида таъкидлади: «Бунинг асосий сабаблари хавфсизликка эътиборсизлик, ҳаттоки менсимасдан қарашлик, ишлаб чиқариш ва технологик интизомни пасайиб кетиши, асбоб-ускуналарнинг маълум даражада эскиришидир. Ишлаб чиқаришни, объектларни реконструкция ва модернизация қилиш, асосан, тўхтаб қолган. Эскирган, асбоб-ускуналарни алмаштириш ва таъмирлаш муддатларига риоя қилинмаяпти, эҳтиёт қисмлар, авариядан ишончли ҳимоя қилиш усуллари ва ўлчов асбоблари етишмайди. Устига-устак меҳнатни муҳофаза қилиш хизматларини кўп миқдорда қисқартирилиши ва инсон саломатлиги, хавфсизлиги ва муҳофазаси муаммолари бўйича илмий-тадқиқот ишларини тўлиқ тўхталиши оқибатидир».

Корхоналарда бахтсиз ҳодисалар, ишчиларнинг турли касб касалликларига учрашининг олдини олишда техника хавфсизлиги қоидаларини ташвиқот қилувчи кўргазмалар, махсус иш кийимларининг ўрни жуда катта. Афсуски, бу борада ҳам камчиликлар мавжуд. Тармоқ уруғни тайёрлаш, сақлаш, ташишда, тайёрлов, оғлов, сепаратор, форпресс цехлари, шрот омбори учун, шунингдек, маргарин, майонез, совун ва бошқа маҳсулотларни ишлаб чиқаришда қўлланиладиган хавфсизлик қоидалари керак.

Замон бу қоидалар оммабоп ёзилган бўлишини тақозо этмоқда.

Ишчиларни махсус кийим, пойабзал ва бошқа шахсий ҳимоя воситалари билан таъминлаш муаммоси ҳозирги кунда кескин бўлиб турибди. Илгари кийим-бошлар марказлаштирилган ҳолда тарқатиларди. Ҳозир эса корхоналар ихтиёрига бериб қўйилган. Баъзи моллар ўта қиммат, устига иқлимимизга жавоб бермайди. Нотиқларнинг бири айтганидек, бизда ишлаб чиқарилган қўлқоп табиий шароитта мос келмагани туфайли, Россияга қўлқопга боришга мажбур бўлишмоқда.

Тўғри, кўпгина корхоналарда ишчиларни махсус кийим, пойабзал ва бошқа ҳимоя воситалари билан таъминлаш яхши йўлга қўйилган. Масалан, Бухоро, Оҳангарон, Музрабод, Дўстлик дон маҳсулотлари, «Урганчёғмой», «Гулистонёғмой», «Асакаёғмой», «Лаззат», «Роҳат» ва бошқа акционерлик жамиятларида ибратли ишлар амалга оширилаётир.

Пленумда маърузачилар касб касаллиги ва бахтсиз ҳодисалар туфайли етказилган зарарни иш берувчилар тўлаши лозимлиги, жамоа шартномасини тузишдаги камчиликларни тилга олиб ўтдилар.

Пленумда муҳокама этилган масала бўйича тегишли қарор қабул қилинди.

Ҳ. МИРЗАЕВ.

• Илғор тажриба

ЎРНАК ОЛСА АРЗИЙДИ

Ҳозирги қийин шароитда касаба уюшмалари меҳнаткашлар, уларнинг оила аъзоларини соғломлаштириш ва дам олишларини ташкил этишга алоҳида эътибор бермоқдалар. Санаторий, профилакторий, дам олиш уйлари ва соғломлаштириш оромгоҳларига йўлланмалар ажратилмоқда. Кўплаб спорт иншоотлари ишлаб турибди. Бу ва шунга ўхшаш кўплаб ишлар амалга ошириляпти. Буларнинг ҳаммаси ижтимоий суғурта ва касаба уюшма аъзолик бадаллари ҳисобига бажарилмоқда.

Қаерда ижтимоий суғурта ва аъзолик бадаллари ўз вақтида йиғиб олинаётган бўлса, ўша ердаги ишларни олиб бориш енгил кўчмоқда.

Тошкент вилояти деҳқончилик-саноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси қўмитасида ижтимоий суғурта ва аъзолик бадалларини ўз вақтида йиғиб олиш масаласига эътибор кучайтирилмоқда. Яқинда мазкур вилоят қўмитаси раёсатида Янгийўл тумани касаба уюшма ташкилотларида 1995 йил, 1996 йилнинг ўтган даврида давлат ва жамоа аъзоларининг марказлаштирилган ижтимоий суғурта жамғармалари, касаба уюшма аъзолик бадалларини йиғишнинг аҳволи ҳақидаги масала кўриб чиқилди.

Янгийўл туман касаба уюшма қўмитаси ва бошланғич касаба уюшма ташкилотлари давлат ҳамда марказлаштирилган ижтимоий суғурта жамғармаси, икки фоизли жамғармаси касаба уюшма аъзоларининг аъзолик бадаллари тушумларини, молиявий қийин шароитта қарамай режада белгиланган миқдорда тўлиқ тушишига эришганлар. Чунончи, «Лаззат» қандолатчилик ишлаб чиқариш ҳиссадорлик жамияти, Янгийўл ёғ-мой ҳиссадорлик жамияти, Янгийўл консерва корхонаси, «Янгийўл» агрофирмаси, А. Ортиқов, Ҳ. Турсунқулов, Н. Ниёзов, М. Мирзабобоев номли, «Тинчлик» ва «Ниёзбош» жамоа хўжаликлари ажратма тўловларини ошириб бажарганлар.

Бундай ютуққа Янгийўл туман деҳқончилик-саноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси қўмитаси ва аъзоларининг фаол ҳаракатлари, ташаббус кўрсатиб ишлашлари натижасида эришилган.

Туман қўмитасида йил ҳар чорагининг охирги ойи, 25-кунида хўжаликлар, корхоналар бош ҳисобчилари ва касаба уюшма ташкилотлари раисларининг молия юзасидан ахборотлари тингланади. Режаларни бажармаслик сабаблари муҳокама этилади. Камчиликларга нисбатан муросасиз бўлинади ва уларни бартараф этиш йўллари кўрсатилади. Илғор тажрибалар бўлса оммалаштирилади.

Шу ерда қўмитаниг яна бир ижобий фаолиятини таъкидлаб ўтиш ўринлидир. Туманда ижтимоий суғурта жамғармаси, касаба уюшмаси аъзолик бадаллари тўловини таъминлашда ўз вазифасини сидқидилдан бажарган, бу ишда фаол қатнашган, ташаббускорлик кўрсатган касаба уюшма ташкилотлари раислари ва фаолларини фахрий ёрлиқлар, соғломлаштириш масканларига бепул йўлланма бериш, моддий рағбатлантириш йўлга қўйилган.

Вилоят касаба уюшмалари раёсатида бошқа қатор факт ва рақамлар, тажрибалар таъкидлаб ўтилди. Кўрилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди. Янгийўл тумани касаба уюшмаси қўмитаси ва бошланғич ташкилотларининг давлат ҳамда жамоа хўжаликлари аъзоларининг марказлаштирилган ижтимоий суғурта жамғармалари, касаба уюшма аъзолик бадаллари бўйича ажратмаларини ўз вақтида ўтказиш бўйича олиб бораётган илғор тажрибаси қўллаб-қувватланди ва оммалаштириш кераклиги таъкидланди.

Будир ПЎЛАТОВ, Тошкент вилояти касаба уюшмалари кенгаши матбуот марказининг мудири.

• Давр муаммолари

КРЕДИТЛАР — АЙНИ МУДДАО!

«Оллоёр» ҳиссадорлик жамияти Бухородан 70 чақирим олисликда — Олот тумани марказидаги 1-ўрта мактабнинг эски биносида жойлашган. Бинода синфхоналар кўп. Бу эса жамиятни ҳар қанча кенгайтириш ва ривожлантириш имкониятини беради. 1990 йилда ташкил топган ҳиссадорлик жамиятига тадбиркор йигит Азамат Қаҳҳоров раис этиб тайинланган эди. Шунда тикувчилик, тўқувчилик, қандолатчилик, дурадгорлик, новвойлик ҳамда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш кичик цехлари мавжуд бўлиб, уларда 50 нафардан ортиқ киши ишлашарди. Жамият Россиянинг Киров шаҳридаги ёғочни қайта ишлаш (мебель) комбинати билан товар алмаштириш бўйича ҳамкорликни йўлга қўйди. Дастлаб иш юришиб кетди. Сармоя ярим миллионга етиб қолди. 3 киши иш бошлаган тикув цехи ишчилари тез орада 18 кишига етди. «Оллоёр» жамияти «Бухоротекс» ҳиссадорлик жамиятидан олган хом ашёларидан қўлқоплар, аёллар, тиббиёт ходимлари учун уй ва иш халатлари, болалар учун костюмлар, кўйлаклар, шунингдек, чойшаблар ва бошқа истеъмол моллари ишлаб чиқара бошлади. Россиядан тикув цехларига 8 та оёқ ва 13 та қўл машиналари келтирилди. Тўқув ишлари ҳам яхши йўлга қўйилди. Бу цехларда ишланган маҳслуотлардан чиққан қийқимлар исроф қилинмай, Россиянинг Киров шаҳридаги шериклари — ёғочни қайта ишлаш комбинатига юборилиб, ўрнига ДСП ва бошқа қурилиш материаллари олиниб турилди. Шунда ишчиларнинг маошлари ҳам яхши эди. Ойликлар вақтида бериларди. Афсуски, жамиятнинг тўқувчилик, новвойлик, қандолатчилик, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш цехлари керакли маҳсулотларни ўз вақтида ололмаётганликлари сабабли бозордаги рақобатга бардош беролмай ёпилди. Бинобарин, бу аҳвол юқори мутасадди ташкилотларни ҳам ташвишга солмай қўйди.

Жамият раиси Азамат Қаҳҳоровнинг ташвиши ортганидан ортди. Нима қилмоқ керак? Одамларни ижтимоий муҳофаза этиш давр талаби, қолаверса раҳбарнинг вазифаси. Бунинг учун эса уларни иш билан таъминлаш жоиз. Бир қатор тикувчиларга уйда ишлаб чопон, кўрпа жилдлари тикиш имконияти яратиб берилди.

Жамиятда ишчи ўринларини кўпайтириш, бу билан одамларни ижтимоий муҳофаза қилиш яхши йўлга қўйилган. Бунга жамият раиси Азамат Қаҳҳоровнинг Хоразмга — дўстиникига меҳмонга бориши боис бўлди. Бу ерда у 12 дона «КС-10» пилладан ипак йигирув дастгоҳлари борлигини, уларни ишга туширгач, 24 та янги иш жойи яратишни, бир сменада 20 килограмм, бир ойда эса 400-450 килограмм пилладан ипак йиғиб олишни англади. Шу дастгоҳларни 500 минг сўмга сотиб олди. Дастгоҳлар Хоразмдан Олотга келтирилди. Уларни ўрнатиш учун синфхоналар бирлаштирилиб, катта цех ташкил этилди. Махсус қозонхона қурилди. Бошқа қурилиш монтаж ишлари амалга оширилиб, дастгоҳлар ўрнатилди ва электр токига уланди. Буларнинг ҳаммаси қўшимча маблағ талаб этди, албатта. Чунки хом ашё топиш, уни сотиб олиш, қизлардан 12 нафарини Бухоро ипак йигирув фабрикасига келтириб ўқитиш ва янги касб ўргатиш керак. Бу ҳам қўшимча маблағ талаб этади. Қисқаси, янги иш жойининг ҳар бири ўртача 62-65 минг сўмни ташкил этиб, жами 1,5 миллион сўмга бориб қолади. Шу маблағ бугунги кунда ҳиссадорлик жамиятига зарур, лекин уни олиш учун бирон-бир манба йўқ. Агар ана шу мақсадлар учун кредит ажратиладиган биронта ташкилот ёки банк бўлганида, «Оллоёр» корхонаси янги ишчи жойлари очишда муаммо сезмаган бўлар эди. Фикримча, бундай эзгу ишлар, қолаверса, иқтисодий жиҳатдан самарали бўлган фаолият учун кредитлар ажратилса айни муддао бўлади.

Ғафур ШУКУРОВ, Бухоро вилояти.

КУН ТАРТИБИДА СОЛИҚ МУАММОЛАРИ

23 сентябрь куни Тошкентдаги «Туркистон» саройида «Ўзбекистон Республикасининг солиқларига доир қонунлари: замонавий муаммолар ва уларни ҳал этиш йўллари» мавзуида илмий-амалий конференция иш бошлайди. Уни Ўзбекистон Республикасининг Давлат солиқ қўмитаси, Молия вазирлиги, Адлия вазирлиги ва «Солиқ ва божхона хабарлари» рўзномаси таҳририяти билан биргаликда ўтказади.

Анжуман Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг фармойиши билан ўтказилаётганлиги бу масалага алоҳида эътибор берилаётганлигининг далилидир. Анжуманда мамлакатимиздаги солиқ ислоҳотининг бориши муҳокама қилинади, бу соҳада тўпланган тажриба таҳлил этилади, республикамиздаги солиқ йўллари белгилаб олинади. Республика давлат солиқ органлари тизимини шакллантириш ва ривожлантириш, солиқ тўғрисидаги қонунларни, айниқса мамлакатдаги солиқ ислоҳотини системалаштириш, чет эл тажрибасини, Ўзбекистондаги солиқлар тизими ва турларини, солиқ тўловчилар билан солиқ органлари ўртасидаги муносабатларни таҳлил этиш, солиқ истиқболлари ҳамда бошқа масалаларга алоҳида эътибор берилади.

Конференция ишида мамлакатимизнинг таниқли олимлари ва мутахассислари билан бир қаторда халқаро ташкилотларнинг ва Ўзбекистонда жойлашган дипломатия корпусларининг, оммавий ахборот воситаларининг вакиллари ҳам қатнашадилар. Қатнашчилар орасида БМТ, Халқаро валюта фонди, Жаҳон қайта тикланиш ва ривожланиш банки, Оврупо Қайта тикланиш ва ривожланиш банки, USAID, Оврўпа ҳамжамияти комиссияси, «Дойче Банк», «Берлинер Банк», «Делойт ва Туш», «Артур Андерсен» фирмалари, Корея халқаро ҳамкорлик агентлиги, «Самсунг» корпорацияси, «Евроосиё», Конрад Арденауэр фондлари ва бошқаларнинг вакиллари бор.

Ушбу конференция кўпгина амалий масалаларни ҳал қилишга ёрдам беради, солиқ солиш соҳасидаги янги тадқиқотларга, умуман солиқ тўғрисидаги қонунлар концепциясини ишлаб чиқишга, келажак учун аниқ ва асосли мақсадларни белгилашга имкон яратади.

Фарҳод РАСУЛОВ, Ўзбекистон Республикаси Давлат Солиқ қўмитасининг матбуот хизмати ходими.

• «Ишонч»нинг ҳуқуқий маслаҳатхонаси

КАСАБА УЮШМАСИ ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ ҲУҚУҚЛАРИ

Бугунги суҳбатимиз меҳнаткашларнинг вакиллик идоралари яъни касаба уюшмалари ва уларнинг бошланғич ташкилотларининг ҳуқуқий мақоми хусусида бўлади.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 59-моддасида белгиланишича, касаба уюшмалари ходимларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқларини ва манфаатларини ифода этадилар ҳамда ҳимоя қиладилар.

Энг нуфузли жамоат ташкилотларидан ҳисобланган касаба уюшмалари ўз фаолиятини Республика Конституцияси ва унинг асосида қабул қилинган «Касаба уюшмалари, уларнинг ҳуқуқлари ва фаолиятининг кафолатлари тўғрисида»ги Қонунга ҳамда Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат Кодексига, шунингдек касаба уюшмаларининг тегишли Уставлари қоидаларига мувофиқ равишда юритади.

Қонуннинг II боби 8-15 моддаларида касаба уюшмаларининг асосий ҳуқуқлари ва вазифалари белгилаб қўйилган. Жумладан, 8-моддада қайд этилишича касаба уюшмалари ўз аъзоларининг меҳнат қилиш ҳуқуқини ҳимоялайдилар ҳамда белгиланган тартибда иш билан таъминланиш аҳволини назорат қиладилар. Иш берувчи ёки унинг вакили (маъмурият) ташаббуси билан оммавий равишда иш жойининг қисқариши яъни корхона ва ундаги таркибий бўлинмаларнинг тугатилиши, ишлаб чиқаришнинг қисман ёки тўла тўхтатилиши тегишли касаба уюшма ташкилотларини олдиндан хабардор қилиб қўйилган ва улар билан меҳнаткашларнинг ҳуқуқлари ва манфаатларига риоя қилиниши бўйича музокара ўтказилганидан сўнг амалга оширилиши мумкинлиги Қонуннинг ушбу моддасида кўзда тутилган. Шунингдек, Ўзбекистон Республикасининг амалдаги Меҳнат Кодексининг 101-моддасида таъкидланадики, жамоа шартномасида (келишувида) касаба уюшма қўмитаси ёки ходимлар бошқа вакиллик идорасининг олдиндан розилигини олиш назарда тутилган бўлса, ходим билан тузилган меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббуси билан бекор қилишга фақат касаба уюшма ташкилотининг розилиги олингандан сўнг йўл қўйилади.

Кодекс талабига мувофиқ, иш берувчининг (маъмуриятнинг) ишдан бўшатишга розилик бериш тўғрисидаги ёзма тақдимномаси 10 кунлик муддат ичида, тегишли касаба уюшма қўмитаси мажлисида кўриб чиқилади ва йиғилишнинг қарори билан расмийлаштирилади. Меҳнат шартномасини бекор қилишга касаба уюшма қўмитасининг ходим билан иш берувчи ўртасидаги меҳнат шартномасини бекор қилишга розилик бериш хусусидаги Қарори қабул қилинган кундан бошлаб бир ойдан кечиктирмасдан қўллашга рухсат этилади.

Ўрни келганда эслатиб ўтиш жоизки, Кодексда алоҳида таъкидланганидек (102-модда) иш берувчи ходимларни оммавий равишда ишдан озод этиш эҳтимоли тўғрисида камида икки ой олдин тегишли касаба уюшма ташкилотига ахборот тақдим этади ва ишдан бўшатиш оқибатларини енгиллаштиришга қаратилган лозим чора-тадбирларни амалга оширади.

Касаба уюшмаларининг муҳим ҳуқуқлари Қонуннинг 9-моддасида акс эттирилган ва Меҳнат Кодексининг 35—46-моддаларида батафсил кўрсатилган. Жамоа шартномалари (битимлари)ни тузиш бўйича устивор ҳуқуққа эга эканлиги ва уларнинг бажарилишини назорат қилишини келтириш мумкин. Агар касаба уюшмалари жамоа шартномаси ёки битимини тузишни таклиф қилса, иш берувчи (мулкдор, маъмурият) бу ҳақда музокаралар юритишга мажбур. Меҳнат Кодексининг 35-моддасига асосан, иш берувчи билан жамоа шартномасини тузиш зарурлиги ҳақида қарор қабул қилиш тегишли ваколатга эга бўлган касаба уюшма ташкилоти ёки бевосита меҳнат жамоасининг умумий йиғилиши томонидан амалга оширилади.

Жамоа шартномалари корхона ва бирлашмаларда, муассаса ва ташкилотларда, шунингдек, уларнинг ҳуқуқий шахс мақомига эга бўлган таркиби бўлинмаларида тузилади.

Касаба уюшмаларининг меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоялашга қаратилган фаолияти Ўзбекистон Республикасининг тегишли бошқа қонунлари билан тартибга солинади.

Қонуннинг II-моддасига биноан, касаба уюшма ташкилотлари меҳнат ва касаба уюшмалари тўғрисидаги қонунларга иш берувчи (мулкдор, маъмурият) томонидан риоя қилинишини назорат қилиб боради ва аниқланган камчиликларни бартараф этишни талаб қилади. Иш берувчи (маъмурият, мулкдор) касаба уюшма ташкилотининг қонунлар бузилиши тўғрисидаги тақдимномаларини кўриб чиқиши ва кўриб чиқиш натижалари тўғрисида бир ой муддат ичида касаба уюшмасига хабар қилиши шарт.

Касаба уюшмалари ходимларнинг меҳнат ҳуқуқлари ижтимоий ҳимояси ва иш билан таъминланишини ҳимоя қилиш юзасидан суд идораларига даъво аризаси билан мурожаат қилишга ҳақлидир.

Касаба уюшмаларининг ҳуқуқий мақомига тааллуқли қисқача ушбу мулоқотга якун ясар эканмиз, умид қиламизки Республикамиздаги касаба уюшма ташкилотлари ва уларнинг фаоллари ўзларининг меҳнаткашлар манфаатига бағишланган савобли фаолиятларида қонунчиликда белгилаб қўйилган ҳуқуқий имкониятлардан унумли фойдаланадилар.

Абдувоҳид АҲМЕДОВ, Ўзбекистон Кимё саноати ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитасининг Бош ҳуқуқ назоратчиси.

Соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишлаб Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши тизимидаги барча маданий-маърифий муассасаларида кўплаб қизиқарли тадбирлар бўлиб ўтмоқда. Жаҳон тарихи ва маданиятида улкан из қолдирган, истеъдодли ҳарбий саркарда ва давлат арбоби Амир Темур таваллуди куни нафақат Ўзбекистонда, балки жаҳон миқёсида кенг нишонланаётганлиги буюк зотга билдирилган чуқур эҳтиром белгисидир. Бу олий ҳақиқатни кенг китобхонлар оммасига етказиш учун кутубхона ходимлари тарғибот-ташвиқот ишларини қизитиб юборишган. Китобхонлар анжуманлари, ижодкорлар билан учрашувлар, адабий кечалар, нодир китоблар кўргазмалари ва бошқа тадбирларни ўтказилаётирлар.

Темурийларнинг ажойиб ишлари ва дунёқарашларини ҳар томонлама ўрганиш учун таниқли олимлар, тарихчилар ва ўлкашунослар иштирокида давра суҳбатлари уюштирилаётир. Соҳибқирон «Тузуклари» ва «Ҳикматлари»ни китобхонлар қалбига сингдириш мақсадида ҳам қатор маданий тадбирлар ўтказилаётир. Жумладан, кутубхоналарда «Амир Темур буюк тарихий шахс», «Истеъдодли давлат арбоби» мавзуларида китоблар кўргазмаси очилди. Бу кўргазмаларда бобокаланимизнинг ибрат ва ўрнак бўлган фазилатларини, яратган маънавий дурдоналарини оммага ҳар томонлама ёритиб берилиши билан кўпчиликнинг эътиборини жалб қилмоқда. Бундай тадбирлар Андижон, Тошкент, Қашқадарё вилоятлари кутубхоналарида намунали ташкил этилмоқда.

Жойлардаги бадиий ҳаваскорлик тўгаракларида ва халқ театрларида қутлуғ кунга атаб янги асарлар саҳналаштирилиб томошабинлар ҳукмига ҳавола этилмоқда. Хусусан, Ғиёс Комиловнинг «Темурбек наслиданман», Абдулла Матёқубовнинг «Амир Темур ва Султон Боязид», Фарҳод Аҳмедовнинг «Ўтрордаги даҳшатли тун», Алижон Исоқовнинг «Худо назар солган йигит». Салоҳиддин Сирожиддиновнинг «Таҳликали дамлар» номли тарихий драмалари саҳна юзини кўрди.

Бадиий ҳаваскорлик жамалари ҳам улуғ санага бағишлаб янги-янги концерт дастурлари тайёрлаётирлар. «Ўзэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Дил» халқ рақс, «Фотон» ишлаб чиқариш бирлашмаси маданият саройининг вокаль-чолғу, Наманган аврли газламалар ишлаб чиқариш комбинатининг «Атлас» халқ ҳаваскорлик ашула ва рақс, Бердах номидаги Нукус Давлат университетининг «Хурлиман» халқ ҳаваскорлик ансамбллари, Фарғона «Азот» ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Фантазия» рақс гуруҳи ва бошқа ҳаваскорлик жамоаларининг концерти томошабинлар олқишига сазовор бўлмоқда.

Республикамизда ўтказилган барча байрам олди маданий тадбирларда ўз санъатлари билан халқимиз эътиборини қозониб келаётган энг яхши бадиий ҳаваскорлик жамоалари, халқ театрлари, бадиий сўз усталари, қизиқчилар ўзларининг санъатларини намойиш этиб, дам олувчиларга завқу шавқ улашмоқда. Сирдарё вилоятининг «Боёвут-I» Деҳқон фермер хўжалиги маданият уйи ашула ва рақс ансамбли, Ш. Рашидов туманидаги «Темур Малик» деҳқон-фермер хўжалиги маданият уйи ашула-рақс ансамбли, доирачилар гуруҳи ва халқ цирки қизиқарли дастурлари билан меҳнаткашларга маданий хизмат кўрсатишмоқда.

Республика касаба уюшмалари Федерацияси тизимидаги маданий-маърифий муассасалар ходимлари тарихчи, санъатшунос олимлар билан ҳамкорликда Амир Темур ҳақида ёзилган кўпгина бадиий асарларда сурилган ғоя, моҳиятларини халққа етказиб беришда ҳам бир қатор эсда қоладиган тадбирлар ўтказишмоқда.

Абдулла Ориповнинг «Амир Темур» шеърий драмаси, Бўривой Аҳмедовнинг қатор асарлари, Кристофер Марлоу ва Жакс-Прадоннинг саҳна асари, Александр Скарлетти ва Жорж Фридерик Ханделнинг опералари, Эдгер Аллан Понинг поэмаси ва бошқа қатор бадиий асарларида Амир Темурнинг қаҳрамонликлари, ёрқин тасвирланган. Булар ва бир қатор бошқа асарлар ўтказилаётган маданий, бадиий, мусиқий тадбирларга асос бўлмоқда.

В. А. Булатова, Г. В. Шишкина «Самарқанд» фотоальбоми, Г. А. Пугаченкова «Очиқ осмон остидаги музей» альбоми ва бошқа тасвирий санъат асарларидан ҳам ўтказилаётган тадбирлар ва кўргазмаларда унумли фойдаланилмоқда. Мустақилликни, халқимиз эришаётган улкан ютуқларни мадҳ этувчи янги бадиий асарлар ҳам ҳаваскор-санъаткорларимиз дастуридан муносиб ўрин олмоқда.

Улуғ бобокалонимизнинг 660 йиллик муътабар тўйини бутун Ўзбекистон ва дунё нишонламоқда. Буюк Амир Темурнинг руҳи, пок ҳаёти бизга ҳамиша мададкордир.

Рустам ХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгашининг инсонпарварлик муаммолари ва ёшлар ҳуқуқини ҳимоя қилиш бўлимининг маслаҳатчиси, доцент.

• 1996 йил — Амир Темур йили

СОҲИБҚИРОННИ ШАРАФЛАБ

Қудратимизга шубҳанг бўлса,
Биз қурдирган иморатларга боқ.
Амир Темур.

ДУШАНБА, 23

I

Телетомошабинлар диққатига!
Профилактика муносабати билан 23 сентябрь куни ЎзТВ I кўрсатувлари соат 6.30 дан 14.05 гача ЎзТВ III канали орқали намойиш этилади.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Эркатой».
18.25 «Фақат қизлар учун».
18.45 «Мозийдан садо».
19.05 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Темурнома».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Оҳанглар оғушида».
21.35 «Зарчашма».
21.55 «Морена Клара». Телесериал.
22.40 «Бу оқшом...»
23.15 «Санъат дўстликка чорлайди». Испания таассуротлари.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Навбаҳор» — «Дўстлик».
00.40 Тунги тароналар.
00.50 — 01.00 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Палитра».
19.05 «Услуб». Мода янгиликлари.
19.20 «Клип-антракт».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Камертон».
20.10 «Автосалон».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Мак ва Матли». Қизиқарли дастур.
21.30 «Курьер».
21.50 «Прайм-тайм». Телевидение ҳаётидан.
22.00 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.40 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
23.30 — 00.30 «Спорт қитъаси».

III

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.30 «Ҳафтанома».

*

8.30 «Қизлар гулдастаси».
9.00 «Табиат—ҳаёт сарчашмаси». Кинодастур.
9.30 «Сизга таъзим». Театрлар.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Илм — ўзликни билмакдир».
10.35 «Ўсмир ва қонун». Тележурнал.
11.00 «Қора қисқичбақа чангалида». Бадиий фильм.
12.30 «Юрт обод, кўнгиллар шод». Публицистик кўрсатув.
13.00 Ўзбекистон телерадиокомпанияси эстрада-симфоник оркестри концерти.
13.30 «Сиҳат-саломатлик». Тележурнал.
14.00—14.05 Янгиликлар.

***

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Боғимизга марҳамат». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси 18.10 — 20.35

*

20.35 «Мусиқа ҳақида мулоқот». 1-кўрсатув.

*

Россия давлат телевидениеси 21.00— 21.20

*

21.20 Эълонлар.
21.25 «Янги қурбон». Телесериал.
22.15—22.20 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультқарусель».
19.00 «Умид чечаклари». Ёшлар учун кўрсатув.
19.25 «Йўлингиз бехатар бўлсин!».
19.55 «Чироқ».
20.05 Эълонлар.
20.10 «Жаҳон».
20.30 Эълонлар.
20.35 «Душанба».
20.45 «Безнен мирас».
21.15 «М» -хабар.
21.25 «Спорт-тайм».
21.55 Эълонлар.
22.00 Тунги сеанс. «Иван Васильевич ўз касбини ўзгартиради». Бадиий фильм.
23.30 — 23.40 «Хайрли тун!».

СЕШАНБА, 24

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Олам ва одам». Маърифий кўрсатув.
9.00 «Озода, гўзал ўлкам». Мусиқий дастур.
9.30 «Жараён». Публицистик кўрсатув.
10.00 Янгиликлар.
10.05 Сурхондарё вилояти «Қуралай» болалар фольклор-этнографик ансамблининг концерти.

Ўқув машғулотлари:

10.30 Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари.
11.00 Инглиз тили.
11.30 Адабиёт.

*

12.00 «Авлиё Лука»нинг қайтиши». Бадиий фильм.
13.30 «Истиқлол самаралари». Телеҳикоя.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 14.45 «Дейишма». Видеофильм. 1-қисм.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Умид учқунлари».
18.30 «Ал-Бишрининг орзу-армонлари». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Темурнома».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари. «Бизнес-академия».
21.20 «Юртим жамоли».
21.40 «Альманах-ТВ».
22.15 «Оҳанглардан таралган меҳр».
22.35 «Замон».
22.45 «Спорт, спорт, спорт».
23.05 Мусиқий саёҳат.
23.25 Эълонлар.

TV
23 — 29 сентябрь

23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.15 — 00.25 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Тропиканка сири». Телесериал.
19.05 «Мультфейерверк».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Постфактум».
20.05 «Нафис мажлислар». Хотин-қизлар учун кўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «АРТ-журнал».
21.15 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.55 «Кинонигоҳ».
23.35 — 00.20 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Уй ажинасининг қайтиши». Мультфильм.

*

Россия жамоат телевидениеси 6.30—8.00 «Телетонг».

***

18.10—20.35

*

20.35 Эълонлар.
20.40 «Сиз учун куйлайман». Влад Усманов.

*

Россия давлат телевидениеси 21.00—21.20

*

21.20 Эълонлар.
21.25 «Янги қурбон». Телесериал.
22.15—22.20 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультқарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Бумеранг».
19.30 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
20.00 Эълонлар.
20.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.55 «Солиқлар ҳақида сабоқлар».
21.10 «Ғаройиб воқеалар».
21.45 «Спорт-дайджест».
22.15 «Сакура шоҳчаси».
22.45 Долзарб мулоқот.
23.15 Эълонлар.
23.20 «Коллаж». Дам олиш маърифий кўрсатув.
23.45 «Доктор Джулия ва миссис Хайдо». Телесериал (Греция).
00.10 — 00.20 «Хайрли тун!».

ЧОРШАНБА, 25

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Мусиқий саёҳат.
8.45 «Ипак йўли — дўстлик йўли». Публицистик кўрсатув.
9.15 Футбол майдонларида.
9.50 Диққат, премьера: «Орзулари бисёр аёлнинг». «Ўзбектелефильм» маҳсулоти.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Пахтани ёнғиндан сақланг!».

Ўқув машғулотлари:

10.30 Табиият.
11.00 Алифбо сабоқлари.
11.30 Кимё.

*

12.00 «Севишганлар». Бадиий фильм.
13.20 «Умрим таронаси». Нормурод Нарзуллаев.
13.50 «Танаффус». Мультфильм.
14.00 Янгиликлар.
14.05—14.45 «Дейишма». Видеофильм. 2-қисм.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Чамандаги гулларимиз».
18.25 «Бу ёруғ оламда Ватан биттадир...»
18.30 «Адолат». Публицистик кўрсатув.
18.45 «Зилол». Фольклор-этнографик жамоаларининг телефестивали.
19.05 «Сайёрамиз садоси». Публицистик кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Темурнома».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Оҳанглар оғушида».
21.30 «Рангин дунё».
21.45 «Морена Клара». Телесериал.
22.30 «15 дақиқа спорт ҳақида».
22.45 «Автоолам».
23.00 «Адашлар».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.25—00.35 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Табиат дунёси».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дунё бўйлаб...»
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Дриблинг».
21.25 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.55—23.55 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Бўзсувнинг кузги жилолари». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».

***

18.10—20.35

*

20.35 «Мусиқа ҳақида мулоқот». 2-кўрсатув.

*

Россия давлат телевидениеси 21.00 — 21.20

*

21.20 Эълонлар.
21.25 «Янги қурбон». Телесериал.
22.15 — 22.20 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Ўзбекистон муштарак».
18.50 «Мультқарусель».
19.05 Эълонлар.
19.10 «Санoқ боши».
19.30 «IV канал эксклюзиви».
20.00 «Экология ва ҳаёт».
20.30 «Кўнгил кўприклари».
21.00 «Тошкентнома».
21.30 Эълонлар.
21.35 «Жонли тил».
22.35 «Тошкент оқшомида».
23.05 «16 вилоят». Немислар шарҳи.
23.25 «Юлдузлар жилоси».
23.45 Эълонлар.
23.50 — 24.00 «Хайрли тун!».

ПАЙШАНБА, 26

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Адашлар».
9.00 «Бугуннинг ўйлари». Публицистик кўрсатув.
9.25 «Оналар мактаби». Тележурнал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Қувноқлар даврасида».

Ўқув машғулотлари:

10.30 Янги алифбони ўрганамиз.
11.00 «Китоб ва ҳаёт».
11.30 Умумий биология.

*

12.00 «Қайлиқ ўғирлаш». Бадиий фильм.
13.10 «Ҳуқуқий давлат сари».
13.30 Бухоро филармонияси мақомчилар ансамблининг концерти.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 14.45 «Дейишма». Видеофильм. 3-қисм.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Болажон».
18.30 «Кўзгудаги акс».
18.40 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
19.00 «Ақциядор луғати».
19.10 «Дилнавоз садолар».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Юзма-юз». Мулоқот.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.10 «Мутойиба». Пайшанба ҳазиллари.
21.45 «Одобнома».
21.55 «Олтин мерос». Уйғун. «Зебуннисо». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.15 — 00.25 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.25 «Тропиканка сири». Телесериал.
19.15 «Сизнинг имконият».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
20.15 «Уйинчоқлар растаси».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Видеогид».
21.15 «Бизнес-уик».
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.

(Давоми 4-бетда)

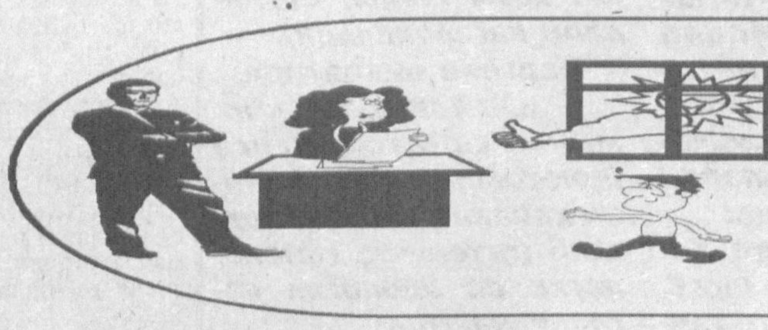

ОИЛА ДАВРАСИДА

«Салом»—Тангрининг ердаги исмларидан биридир. Бирбирларингиз билан саломлашиб юринглар. Зеро, мўмин киши одамлар олдидан ўтиб бораётиб салом берса, улар ҳам алик олишса, уларга саломни эслатгани учун бир даража кўп савобга эришади. Мабодо алик олинмаса унга барибир, чунки улардан афзал зотлар—фаришталар алик олишади. (Ҳадисдан)

ОНА БУРЧИ

Касалхонада ётган онамни кўришга борганимда даҳшатли воқеанинг устидан чиқдим. Ҳожатхонага чақалоқ ташлаб кетилган экан. Буни кўриб ҳамма ёқа ушлади. Шу ерда даволанаётган аёллардан бири фарзандсизлигини айтиб, болани унга беришларини айтиб ялинди. Лекин милиция ходимлари гўдакни ҳеч кимга бермадилар.

...Қўшни аёл уч ойлик чақалоғи вафот этганида бўм-бўш бешикни қучоқлаганча: «Эй, худо, ўзинг берган фарзанддан нега мени маҳрум қилдинг. Фарзандимни эмас, жонимни олсанг бўлмасмиди» дея фарёд чекканида ҳамма у билан баравар йиғлади, эзилди.

Қишлоғимиздаги Содиқ ака ва Муяссар опани бутун қишлоқ аҳли ҳурмат қилади. Улар олийгоҳда бирга ўқишган, севиб-севилиб турмуш қуришган. Бир кам дунё деганлари рост экан. Бироқ турмуш қурганларига 15-16 йил бўлсада фарзанд кўришмади.

Ҳа, кимдир тирноққа зор, кимдир кўчада хор.

Азиз аёллар, кўнгил кўчасига кирган, кираётган дугоналар! Бўлғуси оналар! Бизлар келажакка виждонли, баркамол, соғлом, кўнгли бутун фарзанд етказиб бермоққа бурчлидирмиз. Бу бурчни унутганга Аллоҳнинг қаҳри келгай.

Феруза ОРИПОВА,
ТошДУ журналистика факультети Халқаро журналистика бўлими талабаси.

ЖАҲЛНИ ЖИЛОВЛАШ—МАРДЛИК

Жаҳл душманингдир. Чунки жаҳлинг чиққанда ақлу ҳушинг йўқолади, соғлиғингдан ҳам ажраласан. Шундай экан, жаҳлни жиловлай билиш катта тадбиркорлик ҳисобланади. Бу ҳақда Ҳадисда шундай дейилади:

Қайси бирларингда жаҳлу ғазаб қўзиса, дарҳол у сукут сақлашга ўтсин.

Қайси бирларингда ғазаб тик турган пайтда келса, дарҳол у ўтириб олсин. Агар шунда ҳам ғазаб кетмаса ётиб олсин.

Ораларингизда энг кучлиларнинг кимлигини айтайми? У ғазаби келганда ўзини тутиб тура оладиганингиздир.

Барча бало — тилдандир.

Жаҳл чиққанда бирор сўз айтишдан, ҳатто шу ҳолатда бирор нарса ёзишдан ҳам тийилиш, кар, соқовга ўхшаш ҳолатга кириш лозим. Шу алпозда тезгина тоза ҳавога чиқиб, бироз сайр қилиш, жаҳл тарқалгандан сўнггина фикр юритиш, «Астағфурулло» сўзини бир неча бор такрорлаш лозим.

Шу туфайли халқимиз ҳам «Жаҳл—олдинда, ақл—кейинда», «Сукутда ҳикмат кўп», «Аччиғинг келса ҳам, ақлинг қочмасин», «Ақлга ёндош, жаҳлдан қоч», «Ақлингга ақл қўш, жаҳлингга — сабр», «Ақлсиз — жаҳлли, жаҳлсиз — ақлли», дейди.

Хуллас, ғазаб—ожизлик қуроли. Ҳаётда «Жаҳлим ёмон» деб мақтанадиганлар ҳам учрайди. Жаҳл устида қотиллик қилишгача бориб етганлар ҳам бор. Ҳаётдаги жуда кўп кўнгилсиз воқеалар жаҳлни жиловлай билмасликдан пайдо бўлмоқда. Тарбиявий ишларимизда жаҳлнинг ярамас моҳиятини кенг тушунтиришимиз, айниқса ёшлар орасида шу мавзуда кўплаб суҳбатлар ўтказишимиз даркор. Жаҳлни жиловлаш мумкин, фақат унинг зарарли эканлигини, жаҳл девоналик, инсоний қиёфадан чиқиш, ақлсизлик кўчасига кириш эканлигини онгли тушуниб етиш зарур.

А. Навоий дейди:

Жаҳл аҳли била кимки
улфат бўлғай,
Ул улфати ичра юз минг
офат бўлғай.

Жаҳл чиққанда ҳар маҳал сусткашлик даркор. Жаҳли чиққанда ўзини тута билган, кулимсираган киши марддир. Америка Президентларидан бири Томас Жефферсон маслаҳат берган эди: «Ғазабга тушган бўлсанг, гапиришдан аввал ўнгача сана, жуда иложи бўлмаса юзгача сана».

Демак, ўринсиз ғазаб фақат ўзингга азоб. Жаҳл дориси — сукут.

Байт:

Жаҳл мисли чаёндир,
Касофати аёндир.
Жаҳлни жиловлаган
Фалокатдан омондир.

Байит ТУРДИЕВ,
педагогика фанлари номзоди, доцент.

Сахийлик — бамисоли жаннатнинг дарахтларидан биридир. Унинг шохлари дунёга осилиб тушиб туради. Кимки ўш шохлардан бирини ушласа, уни дўзахга бошлаб боради.

***

Савобли иш қилганингизда хурсанд бўлсангиз, гуноҳ иш қилганингизда эса хафа бўлсангиз, демак сиз ҳақиқий мўминдирсиз.

* * *

Савдо-сотиқда қасам ичишдан сақланинглар. Зеро, у олдин кўпайтириб, сўнг барбод қилади. (Ҳадисдан)

«Сен ҳам татиб кўрчи...» **М. Болтаев олган сурат.**

БОШНИНГ АЛОМАТЛАРИ

Ҳар кимнинг боши катта тўртбурчакли теп-текис бўлса, сочлари қалин ва қаттиқ бўлса, унинг ақл соҳиби, фаҳму фаросатли, ҳимматли-саховатлилигидан далилдир.

Ҳар кимнинг боши кичкина, чўзиқ сочлари кам ва сийрак бўлса, унинг аҳмоқ, нодон, зеҳни паст, гумроҳу бетамиз эканлигидан далолатдир.

• Қатра

ИККИ ДУНЁ САОДАТИ

Раҳимжон меҳнатсевар, оқибатли, саховатли, одамшаванда ва мард йигитлардан. Қўли гул уста. Айниқса ҳожатбарорлигини айтмайсизми...

Унга Ҳаж сафарига боришдек олий мақом насиб этди. Уни муборакбод этгани уйига бордим. Қучоқлашиб кўришдик ва узоқ суҳбатлашдик.

У Маккаю Мадина шаҳарлари, Арофат ва Мино тоғлари, Шайтонга тош отиш, Қора тош атрофини етти марта зиёрат қилиш, «Ал-Ҳарам» жоме-масжидидаги ибодат ва пайғамбаримиз С. А. В қабрларини зиёрат қилгани ҳақида марoқ билан сўзлаб бердики, мен ҳам мазкур лаҳзалар гўё у билан ҳамнафас, Ҳаж ибодатдагидек ўзимни ҳис этардим. Қуйиб берган «зам-зам» сувини ичгач руҳим Арофат тоғларида кезгандек туюларди. Танам енгил тортиб, беғубор бўлгандек бўлди. Ана шунда яратганнинг ўзи танҳо, қудрати беқиёс эканлигига яна бир карра имон келтирдим.

Пайғамбаримиз С. А. В. Ҳаж зиёратини адо этганлар — «Онадан янги туғилгандек мусаффо бўладилар» деб айтганлар. Ваъдаларига яна бир бор ишонч ҳосил қилдим. Раҳимжон ўзи ориқ бўлса ҳам салобатли кўринар, юз кўзларидан эса нур ёғилиб турарди.

Шомаҳмуд ШОБИЛОЛОВ.

• «Одамийлик сабоқлари»

МУҚАДДАС НЕЪМАТЛАР ШУКРОНАСИ

Аллоҳ Таоло инсонни шундай азизу-мукаррам этдики, унга беҳисоб неъматларни бахш айлаб, моддий тўкислик ва руҳий-маънавий юксакликка эришишда лозим бўлган ақл-заковат, куч-қувват ва қобилият, лаёқатни инъом этди.

Ҳақ субҳонаҳу ва таоло ўз дўсти ва Расули Муҳаммад алайҳиссаломга:

Айт, эй Муҳаммад салоллоҳу алайҳи васаллам, ул Аллоҳ шундайин зотдурки, сизларни йўқдан бор қилди ва сизга ҳақ-тўғри сўзни эшитмоқ учун қулоқ берди. Аломатларни кўриб, ибратланув учун кўз берди ва далилларни ўйлаб қарамоқ учун қалбни берди. Ҳамда фаҳм-фаросат, шарму ҳаё, нутқ, тадбир, ҳавас, мижоз, қомат, ҳусни жамол бериб, шу неъматларни тартиб-низомга солиб туриш учун улуғ неъмат-ақлни берди дея таълим беради.

Ақл неъмати бирла ўз замонида яхши яшаш учун юқоридаги неъматларни ўрнида ишлатишга қобилият берди. Қобилиятни кучайтиришга тирикчилик асбоблари ато қилинди. Алалхусус наф ва зарарларни биладиган, яхши ёмонни ажратадиган фаросатли этиб қўйди. Турфа махлуқотни мусаххар (итоаткор) этди. Қуруқликда маркаблардан, дарё ва денгизларда кемалардан, самода тайёралардан манфаатланиш учун ақл-идрок берди.

Буларнинг аввали оталари Одам алайҳиссаломни азиз-мукаррам этиб, ҳамма еру самода яратилган нарсаларнинг амру асроридан боҳабар этиб, Аллоҳ таоло у зотга малоикаларни масжид (сажда) қилдирди. Охири, Муҳаммад Мустафо С. А. В.ни ҳақ васлига етакловчи сардор қилди.

Абу Ҳурайра Расулуллоҳдан ривоят қилади: Пайғамбар алайҳиссалом ҳузурига икки киши кирдилар, саломаликдан сўнг савол бериб сўрадиларки, «Ё Расулуллоҳ, одамларнинг билимдони, Аллоҳга бандалик қиладигани ва фазилатлароғидан хабар берсангиз», Расулуллоҳ «Ақлдур» деб жавоб бердилар.

Ҳар бир нарсанинг мукаммал бўлиши учун асбоб бордур. Инсоннинг билимдонлиги, бандалиги, фазилатлари ақлиликдандур. Инсониятнинг улуғворлиги — ақл неъмати фазилатидан.

Ойиша Сиддиқа онамиз дедилар: Расулуллоҳ инсон фарзандларининг ақл неъматини ўн қисмга бўлиб, беш қисм зоҳирий, беш қисм ботиний эканлигини шундай таърифлаб бердилар:

1. Зоҳирий неъматларнинг аввали одам гапирганда тўғри, яхши сўзларни топиб гапириши, сўзлари мантиқсиз, беноф бўлса, жим ўтиришлик камоли инсон ақли устуворлигидан, дедилар.

2. Кимки ҳалимлик, тавозелик ила мукаммал бўлса, у шахсни Аллоҳ икки дунёда мартабасини баланд кўтаради, саодатманд этади. Такаббурлик ҳавосига берилган шахсларнинг мартабасини пасайтириб, оқирида хор этади.

3. Амри маъруф, наҳий-мункарни айтмоқ фарз амаллардандир. Уламоларга шу нарса лозимки, ҳар бир инсонни Аллоҳнинг буйруқларидан чиқмайдирган, тўғри йўлдан адашмайдирган, ватани, халқи манфаати йўлида хизмат қиладиган, қийинчиликларга бардош берадиган, омонатга хиёнат қилмайдирган йўлларга бошлашни буюради.

4. Амал-солиҳ ишларни бажариб, одамларга таълим беришликдир. Булар зоҳирни неъматлар бўлиб, бешта ботиний неъматлардан бири: тафаккур этиш, яъни дунёнинг яратилиши, тузилиши кўзга кўриниб турган Аллоҳ яратган мўъжизаларни тафаккур этишликдир. Уқимишли кишилар, олимлар тафаккур қилади. Ойша Сиддиқа разияллоҳу анҳо расулуллоҳнинг хотинлари бўлишига қарамасдан юқорида зикр этилган Аллоҳ берган неъматларни илмий тафаккур назари билан мушоҳада қилганлар ва шундай қилишга буюрганлар.

Муқаддас неъматнинг иккинчиси: ибратдир. Аввалambор ибрат олиш хонадондан бошланади. Тарбияланаётган ўғил-қизларимизнинг жамиятга қўшаётган манфаатларидан ибратланмоғимиз керак бўлади. Ибратли ишлар фақат хонадонлардагина эмас, балки маҳаллаларда, баъзи кишилар ва оилаларнинг қилган яхши ишлари бошқа маҳаллаларга, ҳатто туманларга ҳам ибрат бўлиши мумкин.

Биз турли мамлакатлар иқтисодиётининг ўзига хос тараққиётини диққат эътибор билан ўрганамиз, жаҳон амалиёти ва жаҳон тафаккурига тўпланган энг яхши тажрибаларни ўзимизда қўллашни ор билмаймиз, аксинча бундай интилишни ҳар жиҳатдан рағбатлантирамиз.

Худога шукрлар бўлсинки, Ўзбекистон фуқаролари тинч осойишталик билан мустақиллик неъматига етишдик. Шу мустақиллик неъмат шукронасини асраб-авайлаб мустаҳкамлашда, ўтган кунларимиздан ибрат олиб, ҳар бир фуқаро республикамизнинг ривожланиб, жаҳоннинг буюк давлатлари қаторидан ўрин олиши учун илмий, амалий, элим юртим, ватаним деб хизмат қилмоқлик шарафдир.

Тафаккур ва ибрат назари билан яшаган инсон фарзандлари гуноҳнинг ози ёки кичкинасини ҳам катта гуноҳ билиб, ҳалол-покиза неъматларни истеъмол қилиб яшамоқликлари лозим бўлади.

Юқоридаги оят ва ҳадислар талабига кўра, неъматларни ниҳоятда ақллилик ва хушёрлик билан истеъмол қилмоқлик таъкидланган. Аллоҳнинг марҳамати ва Пайғамбаримизнинг уқдириши бўйича иноят этилган улуғ ризқларни тежаб-тергаб, эҳтиётлаб, иззат-икром билан ишлатмоқ керак бўлади.

Инсонга умр бир марта бериладиган неъматдир. Уни қайтариб бўлмайди. Умрни дунё тўплаб, хайрли ишлар қилмасдан, кейинчалик афсус надомат чекиб ўтказишдан сақланиш даркор. Аксинча поклик ва эътиқодлилик билан ўташ лозим. Аллоҳга етишиш ишқи билан халқига, ватанига манфаат келтириш йўлида яшаш улуғ фазилатдир. Дарвоқе, мана яратган ҳамма нарсаларим, сизларга, бандаларим, деган беназир олийзотнинг ишқида яшамаслик, унинг муҳаббати билан юрагини ёндирмаслик, берган неъматларига шукрона қилмаслик мумкинми? Асло! Берилган неъматлар шукрини қилиб, тоат-ибодатда, эътиқодда яшамоқ бир бахт.

Аллоҳ таоло Қуёшни яратди, у ўз нурини ҳамма ерга баробар тўкади. Аммо, бу нур раҳматидан ҳар ким ҳар хил фойда кўради. Муносабати ҳам турлича. Бу неъматларни ўз ўрнида истеъмол этиб, шукрини ўтаб битира олмасангиз на қилсангиз оздир. Қадим-қадимдан ота-боболаримиз Аллоҳнинг берган неъматлари шукронасини эҳтиёт қилиб сақлаб келганлар. Айниқса инсоннинг ризқини бекаму кўст етказиб, ер ва сувни, нонни, қоғозни, ўтинни кўз қорачиғидек эҳтиёт қилганлар.

Улар ер билан сўзлашар эдилар: «Онажоним, саховатингни биздан аяма», — дердилар уни омоч билан ҳайдаётганда, Ер рози эди ундан. Барча экинлар саховатини аямай бисёр ҳосил берар эди. Ерни ота-боболаримиз гўдакдек парвариш қилганлар. Ўзингга шукр, алҳамдулиллоҳ, шукронасини қабул эт, — деган сўзлар оғизларидан тушмасди. Аллоҳнинг марҳамати, Пайғамбарнинг уқтириши бўйича иноят этилган улуғ ризқларни тергаб-тежаб, эҳтиётлаб иззат-икром билан ишлатмоқ — мўъмин мусулмонларнинг, бутун инсониятнинг бурчи экан, биз бунга қандай муносабатдамиз?

Ҳозирги кунда ҳам афсус билан айтаманки, нонга, сувга, ҳавога бўлган муносабатлари яхши эмас, чунки ота-оналаримиз қариялар ҳатто ўша замон ёшлари нонни ҳурматлаб ун увоғи уйилиб ётганлиги кўринмас эди. Нон увоғи ерга тушса дарров териб кўзига суртардилар.

Қарияларимизнинг умрни, нонни, сувни, қоғозни исроф қилманглар, деган тилладек сўзларининг сири очилди. Қоғознинг уволи ҳам ёмон. Ҳар савобнинг жавоби бўлади. Шуни кўриб, тафаккур, таҳаммул қилиб, ҳар бир инсонга берилган неъматга инсоний муносабатда бўлайлик. Умрга, нонга, ошга, ҳавога, нур ва яна ишлатадиган уловга бўлган муносабатимизни тартибга солайлик. Шунингдек, мамлакатимиз ва халқимизга берилган мустақиллик неъмати бу улуғ неъматдир. Шу неъматга республикада яшаб турган ҳар бир инсон фарзанди ўзига берилган кўз, ақл, умр, ҳаёти каби ёндашиб, авайлаб, мустақилликнинг мустаҳкам бўлишига ўз ҳиссасини қўшиб бормоғи керак.

Биз бугун Аллоҳнинг маҳбуби Муҳаммад Мустафо С. А. В. умматларига улуғ неъматлар бериб, жаннат ваъдасини қилган Парвардигорга шукроналар айтайлик. Аллоҳнинг инсонга берган неъматлари шукронасини адо этиб, исроф қилмасдан истеъмол қилсак, икки дунё саодатмандлигига эришамиз. Аллоҳ ўз неъматларини исроф қилгувчиларни хуш кўрмайди. Инсоният фарзандларига Аллоҳ ўз неъматларини берар экан, уларни исроф қилмасдан, қадрига етиб сарфлашни ҳам уларнинг дилларига жо этган бўлади.

Авазхон хожи ХАЙДАРОВ,
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича қўмита ходими.

TV

23 — 29 сентябрь

(Давоми. Боши 3-бетда)

22.10 «Кинонигоҳ».
23.50 — 00.20 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Ёз оқшоми». Кинолавҳа.

*

Россия жамоат телевидениеси

6.30—8.00 «Телетонг».

***

18.05—20.35

*

20.35 «Шоҳсупа сари».

*

Россия давлат телевидениеси 21.00—21.20

*

21.20 Эълонлар.
21.25 «Янги қурбон». Телесериал.
22.10 — 22.15 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мульткарусель».
19.00 «Дурдаршан» телекомпанияси кўрсатувлари.
19.30 «Менинг маҳаллам».
20.00 Эълонлар.
20.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.55 «Клип-антракт».
21.10 «Каталог».
21.25 «02» тўлқинида.
21.40 «Эколот-коктейль».
22.10 «Тумансиз Британия».
22.35 Эълонлар.
22.40 «Клип-антракт».
22.45 «Ирэндек».
23.15 Эълонлар.
23.20 — 23.30 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 27

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Юзма-юз». Мулоқот.
8.45 «Асрлар нидоси». Кинодастур.
9.20 «Хушнуд дамлар». Шийпондаги учрашувлар.
9.50 «Иванко ва қарғалар шоҳи». Мультфильм.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Умр мазмуни». Телеочерк.
10.25 Немис тили.
10.55 Кекса санъаткорлар концерти.
11.20 «Душанбагача бир гап бўлар». Бадиий фильм.
13.00 «Бола бошидан...». Мактабгача тарбия масалалари.
13.30 Диққат, премьера: «Мусиқа бўстони». «Ўзбектелефильм» маҳсулоти.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 14.35 «Ҳаммаси маҳалладан бошланади». Публицистик кўрсатув.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Синфдош».
18.30 «Мутолаа».
18.45 Бизнес ҳафта якунлари.
18.55 «Тақдим».
19.05 «Йигит омон бўлса...».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Темурнома».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.25 «Ривоят».
21.35 «Эртага — шанба».
22.00 «Морена Клара». Телесериал.
22.45 «Маслаҳат».
23.00 «Офарин».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Бизнес ҳафта якунлари.
00.05 Тунги тароналар.
00.15 — 00.25 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Мультдаста».
9.25 «Табиат шифохонаси».
9.35 Дилором наволар.
9.45 «Таманно».
9.55 Видео янгиликлари.
10.20 Видео — «О».
12.00 — 14.00 «Спорт қитъаси».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Бор эканда, йўқ экан...».
18.35 «Кинохроника».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Компьютер-Осиё».
20.15 «Ўйинчоқлар растаси».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Сиздан ишорат».
21.40 «Ракурс».
22.00 «Камолот».
22.20 Хит-парад ва Эълонлар.
23.00—23.50 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Типратикан, ит ва Нико». Мультфильм.

*

Россия жамоат телевидениеси

6.30 - 8.00 «Телетонг».

***

18.15 - 20.35

*

20.35 «Мусиқа ҳақида мулоқот». 3-кўрсатув.

*

Россия давлат телевидениеси 21.00—21.20

*

21.20 Эълонлар.
21.25 «Янги қурбон». Телесериал.
22.20 — 22.25 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениси.

*

18.45 «Мульткарусель».
19.00 «Умид чечаклари».
19.30 «Билиб қўйган яхши».
19.55 Эълонлар.
20.00 «Ўтмишсиз келажак йўқ». Манзарали фильм.
20.30 «Самарқанд жилолари».
20.40 «Юлдузлар туркуми».
21.10 Эълонлар.
21.15 Араб эстрадаси.
21.45 Кулги миллат танламайди. «Император ҳузурида меҳмонда». Кинокомедия («Коламбия пикчерс», АҚШ).
22.20 Эълонлар.
22.25 «Мусиқий меҳмонхона».
22.55 Эълонлар.
23.00 «Уй остонадан бошланади».
23.30 — 23.40 «Хайрли тун!».

ШАНБА, 28

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Тараннум». Мусиқий дастур.
9.05 «Бинафшаранг шар». Бадиий фильм.
10.20 «Саҳна ҳаёти». Амир Темурнинг 660 йиллигига бағишланади.

«Ёшлик» студияси намойиш этади:

10.50 «Мулоҳаза, мунозара ва муносабат».
11.30 «Ғазалхон ёшлигим».
11.50 «Оқибат».
12.10 «Атланта учрашувлари». Бокс.
12.35 Эстрада тароналари.
13.05 «Дилдаги гаплар».
13.55 — 14.55 «Маънавият» видеоканали.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун кўрсатув. «Совға».
18.20 «Олам».
18.35 «Сир».
18.45 «Минг бир ҳунар соҳиблари».
18.55 «Бир қўшиқ тугагунча...».
19.10 «Ҳайрат».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 «Оҳанглар оғушида».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Кўнгил».
21.40 «Баҳор»нинг янги баҳори».
22.10 «Рангин дунё».

«Тунги ёғду». Дам олиш дастури:

22.35 «Заковат».
22.45 «Имкон чўққилари».
23.00 «Ғор одамлари». Бадиий фильм.

II

9.00 «Бор эканда, йўқ экан...».
9.20 «Кинохроника».
10.10 «Компьютер-Осиё».
10.30 «Ўйинчоқлар растаси».
10.40 «Сиздан ишорат».
11.20 «Ракурс».
11.40 «Камолот».
12.00 Видео — «О».
13.40 — 14.40 «Спорт қитъаси».

* * *

18.00 «Бугуннинг боласи».
18.20 «Жозиба».
18.30 Эълонлар.
18.35 «Норизо ва ношукурлар» туркумидан. Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дубляж».
20.10 «Тошкентнома».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.

«Шанба оқшоми». Дам олиш дастури:

21.00 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
21.25 «Алмисоқдан қолган дўкон».
21.35 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.15 — 23.55 Видео — «О».

III

17.10 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия жамоат телевидениеси 17.20 - 21.40

*

21.40 Эълонлар.
21.45 «Спрут». Телесериал.

*

Россия давлат телевидениеси 22.45 - 23.15

*

23.15 — 23.35 «Мовий қуш». Телефильм.

IV

9.00 Шанба эртаги.
10.00 «Дийдор».
10.30 «Айчурек».
11.00 «Рангинкамон».
11.30 Эълонлар.
11.35 «Комедиантлар».
11.45 «КВН-96».
13.10 — 14.40 Кинонинг олтин асри. «Анжелика — фариштлар маркизаси». Бадиий фильм.

***

17 10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мульткарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Шанба оқшомида».
19.10 «Олам ва одам».
19.35 Эълонлар.
19.40 «Беш дақиқа ўзим учун». Фойдали маслаҳатлар.
19.50 «Клип-антракт». Фредди Меркьюри.
19.50 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.50 «Доктор Джулия ва миссис Хайдо». Телесериал.
21.15 Эълонлар.
21.20 «Спорт-дайджест».
21.50 «Рақслар қанотида».
22.20 «Эсдалик учун дастхат».
22.45 Эълонлар.
22.50 Кинонинг олтин асри. Робер Оссейн ва Мишель Мерсье «Анжелика ва қирол» фильмида.
00.15 — 00.25 «Хайрли тун!».

ЯКШАНБА, 29

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 Санъат усталарининг концерти.
11.30 «Шаҳризоднинг охирги туни». Бадиий фильм.
12.55 «Фарзанд — умид юлдузи».
13.20 М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 9-қўй.
14.00 «Ташриф». Дам олиш дастури.
14.30 — 15.30 «Нурли келажак». Видеоканал.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Лего» сайёраси.
18.15 «Ал-Биширининг орзу-армонлари». Телесериал.
19.05 «Келгуси ҳафтада».
19.20 «Оҳанглар оғушида».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Юлдузлар».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Буюк келажак сари».
21.25 Илҳом сатрлари.
21.30 «Бу мунис лаҳзалар».
21.50 «Шахс ва баҳс».
22.15 Диққат, премьера: М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 10-қўй.
22.55 Футбол олами.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ҳафтанома».
24.00 «Келгуси ҳафтада».
00.15 Тунги тароналар.
00.25 — 00.35 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Бугуннинг боласи».
9.20 «Жозиба».
9.30 «Дубляж».
9.45 «Тошкентнома».
10.00 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
10.25 «Алмисоқдан қолган дўкон».
10.35 Видео — «О».
12.15—14.00 «Спорт қитъаси».

* * *

18.00 «Мухлис ТВ-2».
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мульти-пульти».
18.40 «Табиат шифохонаси».
18.50 «Дилором наволар». Мусиқий дастур.
19.00 «Таманно».
19.10 «Дармон».
19.20 Якшанба лавҳаси.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 Видео янгиликлари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Норизо ва ношукурлар» туркумидан. Телесериал.
21.50 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.20 «Мухлис ТВ-2».
22.30 «Даракчи».
22.40—00.10 Видео — «О».

III

18.10 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия жамоат телевидениеси 18.20 - 20.35

*

20.35 Эълонлар.
20.40 «Спрут». Телесериал.
23.00 — 23.25 «Панорама».

IV

9.00 «Эй, тонгингиз хайрли бўлсин!».
9.30 «Ўзбекистон янгиликлари (инглиз тилида).
9.40 Эълонлар.
9.45 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
11.15 «Дурдаршан» телекомпанияси кўрсатувлари.
11.45 «Парле ву франсэ?».
12.15 «Жонли сайёра».
12.45 Афсона ва ҳақиқат. «Велосипед тарихи». Ҳужжатли фильм.
13.15 «Клип-антракт».
13.25 «Иштирок этувчилар». Б. Ёқубов.
13.55 Ёшлар учун мусиқий дастур.
14.15 «Кинопрофи». Жаҳон кинематографияси янгиликлари.
14.45 Киносалон. «Олишув». Бадиий фильм.
16.50 Мультэкран.
17.10 «Телеташриф».
17.20 «Мультикарусель».
17.50 Эълонлар.
17.55 «Клип-антракт».

*

18.10 — 19.45 Туркия телевидениеси.

*

19.45 «ТВ IV да етти кун».
20.00 Афсона ва ҳақиқат. «Монстр». Ҳужжатли фильм.
20.30 «Кинопрофи». Жаҳон кинематографиси янгиликлари.
21.00 Эълонлар.
21.05 «Туризм-ревю».
21.35 «Иштирок этувчилар». З. Мусаков.
22.05 Эълонлар.
22.10 «Сенинг даврингг».
22.40 Киносалон. Шон Пен «Безори» фильмида.
00.15 — 00.25 «Хайрли тун!».

«Қанот ёзиб мисоли куш
Даврага туш, даврага туш»

Д. Аҳмад сурати.

Спорт • Спорт • Спорт •

• Қиличбозлик

ЭНГ МУҲИМИ — ОМАД

Шу кунларда пойтахтимиз «Пахтакор» спорт комплекси қиличбозлик марказий саҳналарида республика спартакиадаси дастуридан ўрин олган спортнинг қиличбозлик турини бир қанча усуллари бўйича қизғин беллашувлар бўлиб ўтмоқда. Республикамиз етти вилоятидан келган спортчилар ўзаро қизғин муросасиз кураш остида ғолиблик учун интилдилар. Мусобақаларнинг кескин ўтганининг шундан ҳам кўриш мумкинки, Ўзбекистонимизнинг моҳир қиличбозлари сафидан ўрин олган олимпиада иштирокчиси С. Рўзиев ҳам бу мусобақаларда совриндорлар қаторидан жой ололмади. Омад тошкентлик Ю. Залетовга насиб этди. Умумкоманда ҳисобида ҳам тошкентликлар биринчи, андижонликлар иккинчи бўлишди.

Аёллар ўртасида шпагада ўтган мусобақаларда эса опа-сингил Аниса ва Лиза Петровалар барча дугоналарини таслим қилиб, биринчи ва иккинчи ўринларни эгаллаб рақибларига имкон қолдирмадилар.

Мусобақалар давом этмоқда.

• Хоккей

3,3 МИЛЛИОН ДОЛЛАРЛИК ШАРТНОМА

Хоккей бўйича Россия терма жамоасининг дарвозабони Н. Хабибулин навбатдаги уч мавсум учун Швециянинг «Финиксом» командаси билан 3,3 миллион АҚШ доллари қийматида янги шартнома имзолади.

— Ник ўзининг моҳир дарвозабон эканлигини яна бир бор «Детройт» жамоасига қарши учрашувда намойиш этди, — деди бош менежер Жон Паддок. — Биз янги шартномадан хурсандмиз. Хабибулин бизнинг келажагимиз, — деб изоҳлади у сўзининг якунида. Эслатиб ўтамиз, Хабибулин «Дейтройт» жамоаси билан учрашувда энг яхши спортчи деб тан олиниб, рақибнинг 32 хавфли зарбаларини қайтаришга муваффақ бўлган эди.

• Футбол

ФУТБОЛ КЎЗГУСИДА

Кўпчилик испаниялик футбол ишқибозлари собиқ спартакчи В. Карпиннинг бетакрор ҳужумлари, чиройли ўйинларини кўриб қойил қолишди. Халқаро турнирлар доирасида ўтказилаётган Испания миллий чемпионатида у тўп сураётган «Валенсия» жамоаси Голландиянинг «Фейеноорд» жамоаси билан бўлган беллашувда рақиб дарвозаси олдидаги ҳужумлари ва голлари билан ишқибозлар кўнглини шод этди. Бу ўйинда яна Виола ва франциялик Ромарио ҳам мухлисларни қувонтирди.

Эслатиб ўтамиз, бундан олдинги чемпионатда Карпин Испаниянинг «Реал Сосведад» клубида ўйнаб рақиб дарвозасига 13 та тўп киритган ва бу қуёшли ўлкада тўп сурган бошқа россиялик футболчилар орасида энг кучли тўп урар номини олган эди.

* * *

Москванинг «Спартак» жамоаси жаҳоннинг футбол клублари классификациясида ўзининг эгаллаб турган 10-мавқеини сақлаб қолди. Халқаро футбол Федерацияси тарихи ва статистик маълумотларига кўра, «Спартак»нинг тасниф варақасида 242,5 очко тўплаганлиги қайд этилган.

Аввал 6-ўринда турган Франциянинг «Пари Сен-Жермен» ва Бразилиянинг «Гремио» клублари 8- ва 9-ўринга тушиб қолдилар. 6-қаторга эса Колумбиянинг «Сьюдад Америка» жамоаси кўтарилди.

Шундай қилиб жаҳоннинг 10 кучли жамоалари таснифи қуйидаги тартибда жойлашдилар:

1. «Барселона» (Испания) — 302 очко.
2. «Аякс» (Голландия) — 300,5.
3. «Бавария» (Германия) — 294.
4. «Милан» (Италия) — 289.
5. «Ривер Плейт» (Аргентина) — 282.
6. «Сьюдад Америка» (Колумбия) — 267.
7. «Авентус» (Италия) — 255.
8. «Пари Сен-Жермен» (Франция) — 254.
9. «Гремио (Бразилия) — 243.
10. «Спартак» (Россия) — 242.

Улуғбек АҲРОРОВ.

ЭЪЛОН

КАСАБА УЮШМАЛАРИ РАҲБАРЛАРИ ВА БАРЧА ФУҚАРОЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Санаторий-курортлар бирлашмасининг Йўлланмалар тарқатиш бошқармаси Сизни республикамизнинг ноёб табиий иқлим омилларига эга бўлган касаба уюшмалари санаторий-курортлар муассасаларига даволанишга таклиф қилади:

Тошкент шаҳрида:

— кўп тармоқли «Турон» санаторийсига (қон томир, юрак, асаб, гинекологик ва андрологик касалликлари);

Тошкент вилоятида:

— «Ботаника» санаторийсига (овқат ҳазм қилиш аъзолари ва асаб касалликлари). Махсус йўлланма бўйича она (ота) 4 дан 7 ёшгача (ёз мавсумида 14 ёшгача) бўлган боласи билан даволаниши мумкин:

— «8 Март» санаторийсига (гинекологик касалликлари ҳамда бепуштлик билан оғриган эр-хотин даволанади);

— «Оқтош» санаторийсига (нафас органларининг туберкулёзга алоқадор бўлмаган касалликлари);

Андижон вилоятида:

— кўп тармоқли «Марҳамат» санаторийсига (қон-томир, юрак, асаб ва сурункали тери касалликлари);

Бухоро шаҳрида:

— «Ситораи Моҳи Хоса» санаторийсига (асаб, овқат ҳазм қилиш, таянч-ҳаракат органлари касалликлари);

Жиззах вилоятида:

— «Зомин» санаторийсига (нафас органлари ва асаб системаси касалликлари);

Махсус йўлланмалар бўйича она (ота) 3 дан 7 ёшгача (ёз мавсумида 14 ёшгача) бўлган боласи билан даволаниши мумкин.

Қашқадарё вилоятида:

— Қарши шаҳридаги:

— «Қашқадарё соҳили» санаторийсига (қон томир, юрак, асаб, овқат ҳазм қилиш органлари касалликлари);

— «Мироқи» санаторийсига (нафас олиш органлари ва асаб системаси касалликлари);

Наманган вилоятида:

— кўп тармоқли «Чорток» санаторийсига (таянч-ҳаракат, овқат ҳазм қилиш органлари, асаб системаси, тери ва гинекологик касалликлари);

— «Косонсой» санаторийсига (суяк-мушак, асаб, қон-томир ва юрак касалликлари);

— кўп тармоқли «Нихол» санаторийсига (овқат ҳазм қилиш органлари, суяк-мушак, асаб системаси, буйрак касалликлари).

Самарқанд вилоятида:

— «Абу Али ибн Сино» санаторийсига (таянч-ҳаракат органлари, қон-томир, юрак ва асаб системаси касалликлари).

Сирдарё вилоятида:

— «Ҳовотоғ» санаторийсига (асаб системаси, таянч-ҳаракат ва овқат ҳазм қилиш органлари касалликлари).

Фарғона вилоятида:

— кўп тармоқли «Чимён» санаторийсига (қон-томир, юрак, таянч-ҳаракат органлари, асаб системаси, гинекологик ва урологик касалликлари).

Махсус йўлланмалар бўйича она (ота) 4 ёшдан 7 ёшгача бўлган боласи билан даволаниши мумкин.

Бизнинг йўлланмаларимиз Марказий Осиёда энг арзон йўлланмалардир!

Касаба уюшма ташкилотларига йўлланмалар қўшимча тўловларсиз ўз нархига сотилади.

Шу билан бирга санаторий-курортлар бирлашмаси Ўзбекистон ҳудудида жойлашган барча санаторий ва дам олиш масканлари, шунингдек, ҳамдўстлик мамлакатлари курортларига йўлланмалар олишингизга ёрдам беради.

Йўлланмаларни нақд пулга, пул ўтказиш ва вексел билан олишингиз мумкин.

Манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳар, Правда Востока кўчаси, 24-уй.
Мурожаат учун телефонлар: 56-85-68, 56-73-56, 56-70-97.

ДАЛВ (20.01-18.02) ойида туғилганлар учун бу ҳафта жуда омадли келиши кутилур. Хусусан, ишхонада, ижодий соҳада, илмий ишлардан катта-катта хурсандчилик ҳолатларига рўбарў бўлурлар. Бундан ташқари оила бюджетига катта маблағ тушиши кутилур. Ҳафта давомида узоқ вақт кўришилмаган қадрдонлар билан учрашиш, яқин қариндошлар, беморларнинг шифо топиши каби яна бир қанча қувончли воқеаларга шоҳид бўлурлар. Бу кунларда камбағал, бева-бечораларга ёрдам қўлини чўзиш яна кўпгина муваффақиятларга асос бўлади.

ҲУТ(19.02-2.03) ойида туғилганлар учун бу ҳафта тинч-осойишта бўлиши кутилур. Мазкур кунларда режадаги барча ишлар билан шуғулланиш мумкин. Хусусан, савдо ишлари ва оилавий дам олишлар жуда яхши натижалар билан тугаши кутилур. Бу ҳафтада сафарга чиқиш, бошлиқлар ҳузурида бўлиш ҳамда ҳар хил маросимлар ўтказиш мумкин.

ҲАМАЛ (21.03-22.04) ойида туғилганлар учун бу ҳафтанинг аввали бир оз нохуш келиши кутилур. Жумладан, ишлар юришмаслиги, савдонинг тўхтаб қолиши, оилада жанжаллар кўпайиши кабилар кишини анча гангитиб қўяди. Лекин аста-секин ишлар юришиб кетиши кутилади.

МУНАЖЖИМЛАР ТАЪБИРИ

23 — 29 сентябрь

Хусусан, тўғри юриб, тўғри турилса ҳамда Аллоҳнинг буйруқлари адо қилиб борилса, иншооллоҳ, ҳаммаси яхши бўлиб кетади.

САВР (23.04-20.05) ойида туғилганлар учун келаси ҳафта нахс аралаш келиши кутилур. Шунинг учун ҳафта давомида иложи борича кечалари юрмаслик, савдо-сотиқ ишларини имкон қадар тўхтатиб туришлик ҳамда хизмат сафарларини кечиктириб туриш мақсадга мувофиқдир. Бу кунларда оила билан дам олиш ҳамда ўзининг ва фарзандларининг маънавий камолоти ҳақида қайғуриш мақсадга мувофиқдир. Ҳафта давомида ота-оналарни зиёрат қилиш, уларнинг дуоларини олиш билан юз бериши мумкин бўлган кўнгилсизликларнинг олди олинур.

ЖАВЗО (21.05-22.06) ойида туғилганлар учун бу ҳафта тинч ва осойишта ўтур. Деярли бирор эсда қоларли воқеа юз бермаслиги кутилур. Ҳафта давомида сафарга чиқиш ва маросимлар ўтказиш мумкин. Бу кунларда ота-она ва қариндош-уруғлар зиёрати кўп савобли иш ҳисобланиб, келажакда ҳамма ишлар яхши бўлишига сабаб бўлур.

САРАТОН (23.06-21.07) ойида туғилганлар учун бу ҳафтанинг аввалги икки куни омадли, қолган кунлари эса нохуш келиши кутилур. Шунинг учун дастлабки кунларда режадаги барча ишларни бажариш мумкин. Бу кунларда ишхонада ва оилада қувончли воқеаларга шоҳид бўладилар. Бундан ташқари муҳаббат борасида ҳам омад ёр бўлади. Аммо кейинги кунларда иложи борича пул аралашадиган барча ишларни тўхтатиб турган маъқул. Сафардан, маросимлар ўтказишдан ҳамда бошлиқлар ҳузурига киришдан тўхтаб турган маъқул.

АСАД (22.07-22.08) ойида туғилганлар учун бу ҳафта нахс аралаш келиши кутилур. Шунинг учун бу кунларда иложи борича катта ишларни бошламай туришлик маъқул. Шу билан барча савдо-сотиқ ва ишлаб чиқаришни ҳам тўхтатиб туриш маъқул.

СУНБУЛА (23.08-22.09) ойида туғилганлар учун бу ҳафта тўлалигича омадли бўлиши кутилур. Бу кунларда барча режадаги ишларни амалга оширавериш мумкин. Хусусан, савдо, илмий, ижодий, ишлаб чиқариш соҳаларида катта муваффақиятларга эришилади. Ҳафта давомида сафарга чиқиш, тўй-ҳашамлар ўтказиш ва бошлиқлар хизматида бўлиш кўп муваффақиятли тугар.

МЕЗОН (22.09-22.10) ойида туғилганлар учун бу ҳафта тўла омад ҳафтаси бўлиши кутилур. Бу кунларда барча ишларни режадагидай бажариш мумкин. Хусусан, савдо-сотиқ ва ишлаб чиқаришдан катта фойда кўрилур. Ҳафта давомида сафарга чиқиш ва тўй-ҳашамлар ўтказиш мумкин.

АҚРАБ (23.10-21.11) ойида туғилганлар учун бу ҳафта ўта шиддатли воқеаларга бой бўлиши кутилур. Айниқса, ишхонада бир қанча нохуш воқеаларга шоҳид бўладиларки, агар эҳтиёт бўлмаса, ишдан бўшашликкача бориб етиши мумкин. Оилада ҳам яқин кишилари ёки ўзини соғлиги ёмонлашиши эҳтимол қилинур. Нохушликларнинг олдини олиш, камбағал, бева-бечораларга хайри-эҳсонни кўпайтириш ва тўғри юриб-тўғри туриш билан бўлур.

ҚАВС (23.11-21.12) ойида туғилганлар учун бу ҳафтанинг аввали ярми нахс, қолгани эса омадли келиши кутилур. Шунинг учун ҳафта аввалида бир оз эҳтиёткорлик билан иш кўрилса ва атрофдагилар билан ширин муомалада бўлинса бир қанча нохушликларнинг олди олинган бўлур. Бу кунларда иложи борича бирор янги ишга қўл урмаслик, шартномалар тузмаслик, сафарга чиқмаслик ва савдо-сотиқ билан шуғулланмаслик мақсадга мувофиқдир. Бундан ташқари доимо Аллоҳни эслаб тўғри-туриб тўғри юриш матлубдир.

ЖАДДИЙ (22.12-19.01) ойида туғилганлар учун бу ҳафта жуда ҳам қизиқарли ва воқеаларга бой ўтиши кутилур. Бу кунларда оила бюджетида катта ўзгариш бўлиши, кутилмаган қадрдонлар билан учрашувлар юз бериши ҳамда ўйламаган мартабаларига кўтарилиш ҳоллари эҳтимол қилинур. Ҳафта давомида ота-оналарни рози қилиш, уларни зиёрат этиш, уларнинг ҳақларига дуолар қилиш жуда ҳам муҳимдир. Бу кунларда тўй-ҳашамлар ўтказиш ва сафарларга чиқиш ҳам мароқли якунланажак. Валлоҳу аълам.

«П И Р С»

ХУСУСИЙ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТИЖОРАТ ФИРМАСИ ҚУЙИДАГИ ТИББИЙ УСКУНАЛАРНИ ҲАМДА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ТЕХНИКАСИ ВА ЭҲТИЁТ ҚИСМЛАРНИ СОТАДИ:

«Орва-Ретина» рентген пленкаси; 70х30,5, 70х60 ҳажмли «Орва-Ретина» (Германия) флюора пленкаси, тасмаси;

Буюртма бўйича РО-6, РО-9 наркоз берадиган аппарат; 2,5 ва 10 мл. граммли бир марта ишлатиладиган нина дори (шприц)лар;

70х50 смли вафелли сочиқлар ва 50х50 жермо-қоғозлар;

Бир марта қон ва эритма қуювчи мослама (Германия)

Қондаги қандни икка тартиба аниқлагич (Жонсон-Жонсон маҳсулоти);

УЗС Алока-500-1100 аппаратлари датчиклари билан (Япония);

Бир ва 6-12 каналли электрокардиограмма аппарати (ЭКГ);

Рентген ускуналари, флюора аппаратлари;

Эндоскоплар ҳамда қон анализаторлари;

«Олтой» фирмаси тракторларига тиркаладиган 3-4-5 ва 6-8 ярусли плуг (сўқа)лар;

П-702 ПЯШ-5 плуг тишли; Плуг тиргаги;

Т-4 трактори учун А-01 двигатели ҳамда унинг эҳтиёт қисмлари (гильза, поршен);

Ёқилғи насослари; кийдириладиган сальник (қоплама)лар; тормоз лентаси;

Понасимон тасма ва бошқа эҳтиёт қисмлар.

Буюртмалар шартномага асосан етказиб берилади. Ҳақ тўлаш турлича. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларига айирбошлаш ҳам мумкин.

Манзил: Тошкент шаҳри, Ивлев кўчаси 62-уй.
(Собиқ «Радость» магазини рўпарасида).
Телефонлар: (3712) 55-93-06, 55-91-42, факс 54-67-23.
Эрталаб соат 8.00 дан соат 17.00 гача мурожаат этиш мумкин.

TST

Тошкент ҳисоблаш техникаси ва информатика «ХТИ СПЕКТР» (VTI SPECTR) жамоа корхонаси
Компьютер ва касса аппаратларини етказиб беради, техникавий хизмат кўрсатади, созлайди, такомиллаштиради, ходимларни ўқитади, техникаларни зарур ашёлар билан таъминлайди.

Тошкентдаги омбордан қуйидаги техника анжомлари ва буюмларини сотади.

* А-3 форматда минутига 42 саҳифа нусҳа кўчирувчи, (икки томонлама ҳам) кўпайтирувчи, асл нусҳани узатадиган AGFA-45 (минолта 490 Z) аппарати	баҳоси 150.000 сум
* 486Dx4-100 PCI/4 540/3.5"/ SVGA,»14, 256, 0,28	80.000 сум
* ЕС-1840 /ЕС-1841 (D-100 принтер билан)	11000/13000сум
* Марказий плата 286-20/386 DLC	2250/5300 сум
* MB(3V, 3,6V) Марказий плата аккумулятори	300-350 сум
* Процессор CPV 486 DLC	3500 сум
* HDD 20 МЬ (ST-225)	4000 сум
* Диековод МД 5201 360 КЬ	1500 сум
* Maus holder мосламаси (мышь)	850 сум
* мышь мосламаси учун гиламча	200 сум
* Клавиатура 105 кл.(русча-лотинча) WINDOWS	3000 сум
* Озиқланувчи блокли вентилятор	850 сум
* турли фильтр (сузгич)	1600-1800 сум
* 5,25 тозалаш дискетаси	400 сум
* 5,25"/3,5" дискетаси	70/110 сум
* Мультикарта	1600-1800 сум
* JLIVETTI, SAMSUNG, SMITCORONA ёзув машинкалари учун кўп марта фойдаланиладиган картрижлар	800/1100/700 сум
* принтерлар учун картрижлар	300-400 сум
* 8ммли, 13 ммли буёқли ленталар (5,8,10,16 м халқалар)	10-12 сум
* ККМ 57ммх40м учун қоғоз	15 сум (нақд)40 сум
* ККМ 40ммх120 м учун қоғоз	18 сум(нақд)25 сум
* ККМ 44х50(хорижий) учун қоғоз	15 сум
* ККМ 37,5х50 (МДҲ) учун қоғоз	32 сум
* Мультитестер	1100 сум
* Автомобилнинг реле-регулятори	450 сум
* HP 2-3P /HP 4L лазер принтерларнинг селенли барабани	4000 сум
* HP (рангли) пурковчи принтер учун сиёҳ	1300 сум
* 1000093/1000095 русумли подшипник	75 сум
* Диодлар, транзисторлар, резисторлар, микросхемалар ва бошқалар	шартнома бўйича

Манзил: Тошкент шаҳри, Халқлар дўстлиги кўчаси, 42-уй, «Мирзо Улуғбек» метро бекати ёнида.
Телефонлар: (3712) 78-20-92, 78-20-88. Факс: 78-14-09

ИШОНЧ

Бош муҳаррир Саидакром САИДВАЛИЕВ

МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ КЕНГАШИ

Бош муҳаррир қабулхонаси — 56—25—36
Бош муҳаррир ўринбосари — 56—52—89
Масъул котиб — 56—52—78

БЎЛИМЛАР

Касаба уюшмалари ва иқтисодиёт — 56—82—79. Ахборот ва спорт — 56—87—63. Маънавият ва маданият — 56—82—79. Хатлар, оммавий ишлар ва мухбирлар билан ишлаш — 56—85—43. Тижорат ва ҳуқуқ — 56—85—66.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:

Андижонда — 5—23—10. Бухорода — 3—50—10. Гулистонда — 2—24—98. Жиззахда —3—82—18. Навоийда —3—41—99. Наманганда — 6—22—10. Нукусда — 2—44—46. Самарқандда — 35—64—24. Термизда — 2—70—07. Тошкентда — 56—82—79. Фарғонада — 24—58—43. Урганчда — 6—03—40. Қаршида — 5—33—71.

Муҳарририятга келган қўлёзмалар (2 оралиқда 5 бетдан ошмаслиги лозим) ва суратлар муаллифларга қайтарилмайди, фойдаланилмаган хатларга жавоб юборилмайди. Таҳририят воситачилик қилмайди. Мақолалардаги ҳамда реклама ва эълонлардаги фикр— мулоҳазалар, келтирилган факт ва рақамлар масъулияти муаллифлар ҳамда реклама ва эълон берувчилар зиммасидадир.

- Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган.
- Сешанба ва жума кунлари чоп этилади.
- Сотувда эркин нархда.

Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 24—уй.

• Нашр кўрсаткичи: 64560; 64561.

Газетага 1994 йил 14 январда Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 5 рақамли гувоҳнома берилган.

• IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди Офсет усулида босилди. Формати А—2, ҳажми 2 босма табоқ.